

NATO SPRENDIMAI TURI TAPTI REALIAIS VEIKSMAIS

Vilnius, rugsėjo 20 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino NATO karinio komiteto susitikimo dalyvius. Aukščiausia Aljanso karinė institucija, kurios nariai yra visų NATO šalių kariuomenių vadai, Vilniuje susirenka antrą kartą. Pirmasis karinio komiteto posėdis mūsų šalyje įvyko prieš 10 metų, Lietuvai tik įstojus į NATO.

Sąjungininkių kariuomenių vadai į Vilnių atvyko aptarti, kaip konkrečiai įgyvendinti būtinas saugumo ir gynybos priemones, dėl kurių NATO šalių vadovai sutarė rugsėjo 4-5 d. Velse (Wales).

Kreipdamasi į Aljanso šalių kariuomenių vadus, Prezidentė pabrėžė, jog NATO yra ir privalo išlikti transatlantinio saugumo garantas. Todėl būtina siekti, kad Velse priimti sprendimai būtų kuo greičiau įgyvendinti ir

taptų realiais gynybiniais planais bei konkrečiais veiksmais.

Velso viršūnių susitikime patvirtintas Pasirengimo veiksmų planas, kuris numato specialias gynybos ir atgrasymo priemones. Nuspręsta pagal realias grėsmes atnaujinti NATO gynybos planus ir Baltijos šalyse įsteigti NATO vadavietes, kurios padėtų priimti Aljanso karinį pastiprinimą ir prisidėtų stiprinant kolektyvinę gynybą, vykdyti nuolatinės NATO pratybas Baltijos regione.

NATO šalių vadovai taip pat sutarė sukurti ypač aukštos parengties greitojo reagavimo pajėgas, kurios per labai trumpą laiką galėtų atvykti į pagalbą agresijos atveju, parengti reikalingą infrastruktūrą sąjungininkių kariams priimti ir karinei įrangai Baltijos šalyse laikyti.

Prezidentės spaudos tarnyba

RUSAI IŠĖJO Į GATVES PROTESTUODAMI
PRIEŠ RUSIJOS KARĄ UKRAINOJE

Maskvoje rugsėjo 21 d. vyko tūkstantinė Taikos demonstracija, pavadinta „Taikos maršu“, prieš Rusijos karą Ukrainoje.

Šios akcijos organizatoriai teigė, kad tikisi sulaukti ne mažiau 50 tūkst. dalyvių.

Demonstracijos dalyviai tokiu būdu išreiškė savo reikalavimą nutraukti agresyvią Rusijos valdžios politiką.

„Ši politika atnešė karą ne tik į Ukrainos žemę, tačiau dėl jos žuvo jau tūkstančiai tiek ukrainiečių, tiek rusų žmonių.

„Taikos maršas“ Maskvoje.

Reuters

ŠKOTIJA APSISPRENDĖ

Rugsėjo 19 d. rytą paskelbti oficialūs istorinio referendumo dėl Škotijos nepriklausomybės rezultatai.

Škotija rugsėjo 18 d. vyksiamame referendume **nubalsavo prieš nepriklausomybę nuo Jungtinės Karalystės** - už sąjungos su Anglija išsaugojimą pasisakė 55,3 proc. balsavusiųjų, o už atsiskyrimą - 44,7 proc. referendumo dalyvių, rodo paskelbti galutiniai rezultatai.

Oficialūs duomenys rodo, kad už sąjungos išsaugojimą savo balsus atidavė 2 001 926 žmonės, o už nepriklausomybę - 1 617 989 žmonės.

Referendume dalyvavo 84,6 proc. tokią teisę turėjusių žmonių - tai rekordinis aktyvumas per visą rinkimų Didžiojoje Britanijoje istoriją. Balsavimo dalyviai turėjo atsakyti į vieną klausimą: „ar Škotija turėtų būti nepriklausoma valstybė?“.

JAV prezidentas Barack Obama pasveikino Škotiją su „ugningu bet taikiu“ referendumu ir pasakė pritarius škotų sprendimui likti Jungtinėje Karalystėje.

„Debatais, diskusijomis ir ugningu bet taikiu svarstymu jie priminė pasauliui apie milžiniška Škotijos indėlį Jungtinėje

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė paragino Vilniuje susirinkusius NATO kariuomenių vadus sprendimus priimti greitai. Vilniuje NATO karinio komiteto posėdyje aptarti, kaip įgyvendinti papildomas saugumo priemones Rytų Europoje, reaguojant į Rusijos veiksmus Ukrainoje. *lrp.lt nuotr.*

Ukrainoje žūsta ir į nelaisvę patenka Rusijos armijos kariai, taip pat ir šauktiniai, o tai jau yra tiesioginis karinis įsibrovimas, kurio neįmanoma pateisinti“, - teigia organizatoriai.

Pabrėžiama, kad Rusijos politika kursto fašistines nuotaikas šalyje, prisideda prie Rusijos izoliacijos pasaulyje ir turės sunkias ekonomines pasekmes. Pagaliau tokią politiką lydi stiprėjusios politinės represijos pačioje Rusijoje, varžo laisvų šalies piliečių teises ir laisves.

Demonstracija suplanuota Maskvos centre. Miesto valdžia leidimą žygiuoti žmonių kolonai išdavė. Tokie patys renginiai vyko ir kituose šalies miestuose – Sankt Peterburge, Voroneže, Permėje ir kitur.

delfi.lt

Karalystėje bei pasaulyje ir pasisakė už tai, kad Škotija liktų Jungtinėje Karalystėje”, – sakoma B.Obamos pranešime.

Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuelis Barroso sveikino škotų sprendimą išsaugoti sąjungą su Anglija, teigdamas, kad tai yra gerai visai Europai.

Jis taip pat atkreipė dėmesį į referendumo kampanijos metu škotų demonstruotą tvirtą įsipareigojimą narystei Europos Sąjungoje. „Sveikinu Škotijos žmonių sprendimą išsaugoti vienybę su Jungtine Karalyste”, - sakoma rugsėjo 19 d. J.M.Barroso paskelbtame pareiškimė.

LRT

LINAS LINKEVIČIUS:
„UŽ SAVO LAIVĄ PAKOVOSIME“

Po rugsėjo 19 d. Rusijos pareigūnų įvykdyto Lietuvos žvejybos laivo „Jūros vilkas“ sulaikymo Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM) į Murmanską siunčia konsulą.

Rugsėjo 19 d. pranešta, kad Rusija sulaikė Lietuvoje registruotai įmonei priklausančią laivą su 28 asmenų įgula, kurioje yra ir 3 Lietuvos piliečiai. Pasak Rusijos, laivas „Jūros vilkas“ užsiėmė neteisėta krabų žvejyba išskirtinai Rusijos ekonominiuose vandenyse. Tariamai laivas bandė sprukti, bet buvo sulaikytas ir nutemptas į Murmansko uostą tolesniam tyrimui.

Rusijos federalinio saugumo tarnyba (FST) skelbė, jog „Jūros Vilko“ kapitonas ne tik bandė bėgti, bet tai darė „ant denio laikydamas FST pasienio tarnybos inspektorių grupę“, todėl dėl baudmės

„Jūros Vilko“ kapitonui spręs Murmansko teismas.

Lietuvos teigimu, laivas žvejyba užsiėmė tarptautiniuose vandenyse. Tai įrodo palydovinės sistemos duomenys, todėl Rusijos pareigūnai neturėjo teisės imtis veiksmų.

Kaip pranešė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, laivo „Jūros Vilkas“ kapitonas buvo nušalintas jėga, o dėl pareigūnų veiksmų Rusijai bus siunčiama nota. Į LR URM iškviestas Rusijos ambasadorius. Lietuva taip pat kreipėsi į Europos Komisiją ir Europos žvejybos kontrolės agentūrą.

Premjeras Algirdas Butkevičius komentuodamas susidariusią situaciją teigė, kad Lietuvoje registruoto žvejybinio laivo sulaikymas gali būti vertinamas kaip spaudimas Lietuvai dėl jos užsienio politikos Ukrainos klausimu. *delfi.lt*

POPIEŽIUS PASKYRĖ NAUJĄ ČIKAGOS
ARKIVYSKUPĄ

Blase Cupichius

Vatikanas, rugsėjo 20 d. (ELTA). Popiežius Pranciškus

naujuoju Čikagos arkivyskupu paskyrė Blase Cupich, skelbia *AFP*. Tai pirmasis didesnis popiežiaus JAV katalikų bažnyčios valdžios paskyrimas.

65-erių B. Cupich, šiuo metu einantis Vašingtono valstijos Spokano miesto vyskupo pareigas, pakeis arkivyskupą Francis George, kuris išeina į pensiją.

Čikaga su daugiau nei 2,2 mln. parapijiečių yra didžiausia JAV vyskupija.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė 50-mt asmenų apdovanojo Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiais. Daugumai jų valstybės apdovanojimai skirti po mirties. Artėjant Lietuvos žydų genocido atminimo diena prezidentė sakė, kad per Antrąjį pasaulinį karą žydus gelbėję lietuviai įrodė, kad Lietuva neskirsto savo piliečių pagal tautas ar religijas, net atšiauriausiais laikais gynė tuos, kuriems Lietuva buvo tapusi Tėvyne. Tokie apdovanojimai jau suteikti šimtams žydų gelbėtojų. Vykstant karui, naciai Lietuvoje, kartais padėdami ir vietos kolaborantų, išžudė 90 proc. iš daugiau kaip 200 tūkst. Lietuvos žydų.

Savivaldybių tarybų rinkimai vyks kitų metų kovo 1 d., informuoja Seimo kanceliarija. „Seimas ypatingos skubos tvarka priėmė Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės pateiktą nutarimą „Dėl 2015 metų savivaldybių tarybų rinkimų“. Šiuo teisės aktu Seimas, vadovaudamasis Konstitucijos 67 straipsnio 12 punktu ir Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 7 straipsniu, skyrė savivaldybių tarybų rinkimus 2015 m. kovo 1 d.“, – rašoma pranešime. Nutarimas priimtas už balsavus 94, prieš – vienam Seimo nariui. Nutarimas įsigalioja spalio 1 d.

Seimas po pateikimo pritarė įstatymų pataisų paketui, kad karo padėties atveju Lietuvos ginkluotosioms pajėgoms būtų priskiriami Viešojo saugumo tarnybos (VST) ir Vadovybės apsaugos departamento (VAD) pareigūnai. Projektams pritarta vienbalsiai, juos toliau svarstys Seimo komitetai. Karo padėties ir kitų įstatymų pakeitimus inicijuoja prezidentė Dalia Grybauskaitė. Pasak jos, profesionalių ir gerai apmokytų pareigūnų priskyrimas Lietuvos ginkluotosioms pajėgoms padidintų ne tik jų skaičių, bet kartu užtikrintų aukštą jų pasirengimo lygį. Prezidentės vyriausiojo patarėjo Valdemaro Sarapino duomenimis, pridėjus Viešojo saugumo tarnybos ir Vadovybės apsaugos departamento pareigūnus, ginkluotosios pajėgos padidėtų per 5 tūkst. žmonių.

NATO oro policijos misijos Baltijos šalyse kariškiai buvo priversti vėl kelti į orą naikintuvus F-16. Rugsėjo 18 d. prie Latvijos sienos Baltijos jūroje priartėjo du Rusijos bombonešiai Su-24, remdamasi Latvijos karinių pajėgų duomenimis praneša Tv24.pl.

Ne pirmas mėnuo iš eilės gyventojai palankiausiai vertina Prezidentę Dalią Grybauskaitę ir Premjerą Algirdą Butkevičių. Šiais politikais labiausiai ir pasitikima. Tuo tarpu kiti politikai, nežibantys visuomenės palankumo vertinime, atsigriebia pelnydami gyventojų pasitikėjimą. Naujienų agentūros ELTA užsakymu rugpjūčio 26 - rugsėjo 6 dienomis rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ apklausos duomenimis, rugpjūtį šalies gyventojai palankiausiai vertino Prezidentę D. Grybauskaitę, kuriai savo palankumą atidavė 71 proc. Antroje vietoje – Prezidentas Valdas Adamkus, palankiai įvertintas 64 proc. gyventojų. Premjeras, Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas Algirdas Butkevičius su 61 proc. respondentų balsų pagal populiarumą rikiuojasi trečioje vietoje.

Buvęs Seimo narys Aleksandras Sacharukas Vilniaus apygardos teisme penktadienį pripažino, kad 2010 metais Seime balsavo už į užsienį išvykusį kolegą Liną Karalių.

Biržų rajono valdžia nerado, kas už 4 tūkst. litų sutiktų pakeisti ant paminklo sovietų kariams iškaltus žodžius. Biržų rajono merė Irutė Varzienė patvirtino, kad skelbtas viešųjų pirkimų konkursas, kuriuo buvo ieškoma, kas galėtų atlikti šiuos darbus, neįvyko, nes neatsirado nė vieno dalyvio. Savivaldybė pageidavo, kad ant paminklo iškalti žodžiai „Žuvusiems tarybiniams kariams – amžinas atminimas“ būtų pakeisti į „Antrajame pasauliniame kare žuvusiems Sovietų Sąjungos kariams“, taip pat kad būtų užšifruota plokštė su Sovietų Sąjungos žemėlapiu. Tuo metu plokštę su užrašu „Kritusiems kariams – Biržų išvaduotojams“ nuspręsta visai nuimti. Norėta nuimti ir sovietinę penkiakampę žvaigždę, tačiau iki šiol esą nėra parengtos tvarkos, kuri leistų tai padaryti.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas teigia rimtai vertinantis Rusijos URM įgaliotinio pareiškimą, kad tarptautinė bendruomenė turi reaguoti į nuolatinius rusakalbių žmonių teisių pažeidinėjimus Baltijos šalyse. Konstantinas Dolgovas taip kalbėjo praėjusį šeštadienį Rygoje, susitikęs su rusų organizacijų atstovais. A. Paulauskas tokiuose raginimuose sako įžvelgiantis analogijų su dabartiniais įvykiais Ukrainoje.

Geriausių pasaulio universitetų sąrašė Vilniaus universitetas (VU) pateko į 551-600 vietų kategoriją. Reitinge tarp 800 geriausiųjų – dar trys Lietuvos aukštosios mokyklos. Kauno technologijos universitetas (KTU), Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU) ir Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) nuo pirmaujančiųjų pasaulyje atsiliko daugiau nei per 700 vietų. Visų kitų Lietuvos universitetinių aukštųjų mokyklų geriausiųjų reitinge nėra. Paskelbtame geriausių universitetų penketuke net trys Britanijos universitetai, informuoja telegraph.co.uk.

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka JAV Kongrese.

AFP

UKRAINOS PREZIDENTAS JAV KONGRESE

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka rugsėjo 18 d. perspėjo apie Rusijos agresijos prieš jo tautą sukeltą grėsmę „pasauliniam saugumui visur“.

Bendrame JAV Kongreso rūmų posėdyje P. Porošenka kalbėjo apie karų „svetimomis rankomis“, terorizmo ir ekstremistų judėjimų grėsmę bei perspėjo: „dabar jų nesustabdžius, jie kirs Europos sienas ir paplis po visą pasaulį“.

Savo emocijoje kalboje, kai Ukraina grumiasi su prorusiškais separatistais, P. Porošenka prašė JAV Kongreso daugiau pagalbos – ir letalios ir neletalios, daugiau sankcijų ir specialaus saugumo statuso glaudžiais ryšiais su NATO „Antklodės, naktinio matymo įranga taip pat svarbu, bet juk karo nelaimėsi antklodėmis“, – sakė jis.

JAV besilankančiam Ukrainos prezidentui pažadėjo su Rusijos įsiveržimu kovojančiai Ukrainai skirti 53 mln. dolerių paramos, įskaitant minosvaidžių radarų įrangą.

Pasak vyresniųjų Barack Obamos administracijos pareigūnų, naujosios paramos 46 mln. dolerių bus skirta Ukrainos saugumui stiprinti ir 7 mln. dolerių – humanitarinei pagalbai.

Į 46 mln. JAV dolerių pagalbos saugumui paketą pirmą kartą įtraukta radarinė minosvaidžių ugnies nustatymo įranga, kuri leidžia nustatyti priešo artilerijos ugnį ir sustiprintų ukrainiečių saugumo pajėgų gebėjimą reaguoti į tokią ugnį.

Taip pat numatoma skirti inžinerinės technikos, patuliavimo automobilių, kariuomenės transporterių, nedidelį jūrinį lėktuvą, žvalgybos/stebėjimo įrangos ir prietaisų cheminių medžiagų bei sprogmenų paieškai, be to – kūno apsaugų, išminavimo įrangos

ir pirmosios pagalbos rinkinių, sakė aukštas administracijos pareigūnas.

Šiame pakete nebus letaliųjų ginklų, kurių tiekimui Ukrainai pasisako kai kurie JAV įstatymų leidėjai respublikonai.

Aukšto rango administracijos pareigūnas sakė, kad JAV apskaičiavimu, Ukraina turi pakankamai tokios įrangos, ir ginkluotės tipai, apie kuriuos buvo kalbama, bus nežymios vertės ir neturės lemiamo poveikio. „Nemanoma, kad būtų galima suteikti tokį efektyvų karinį pranašumą, kuris galėtų pakeisti bendrą pusiausvyrą, – kalbėjo pareigūnas. – Ukraina vis tiek būtų pažeidžiama plataus masto Rusijos atakos“.

7 mln. JAV dolerių, skirti humanitarinei pagalbai, bus pervesti tarptautinėms pagalbos organizacijoms, teikiančioms pagalbą rytinės Ukrainos gyventojams.

JAV prekybos sekretorė Penny Pritzker vadovaus JAV delegacijai per jos vizitą Ukrainoje rugsėjo 26-27 dienomis. Delegacija susitiks su aukšto rango pareigūnais, verslo vadovais ir aptars Ukrainos ekonomikos reformos pastangas.

JAV ir Europos Sąjunga keliais etapais ėmėsi ekonominių sankcijų prieš Rusiją, atsakydamos į jos įvykdytą Krymo aneksiją ir paramą separatistų kovotojams rytinėje Ukrainoje.

Ukraina paprašė JAV specialaus saugumo statuso

Ukrainos prezidentas Petro Porošenka paprašė Vašingtono suteikti jo šaliai „specialų“ saugumo statusą be narystės NATO, kad būtų sustiprinta jos gynyba nuo Rusijos agresijos. „Atsižvelgdama į dabartinę

padėtį, Ukrainos demokratija turi remtis stipria armija, – sakė P.Porošenka JAV statymų leidėjams. – Turint tai galvoje, aš labai raginu Jungtines Valstijas suteikti Ukrainai specialų neprisijungusios partnerės statusą“.

P.Porošenka atvyko į Vašingtoną Baltuosiuose rūmuose susitikti su prezidentu Barack Obama, bet iš pradžių savo iššūkio ir laisvės žinią perteikė Kongresui, kur jam kelis kartus buvo plojama atsistojus, už tai, kad jis siekė JAV paramos ir pažadėjo drąsiai priešintis Kremliaus remiamai agresijai.

Rusijos įvykdytą Krymo aneksiją jis pavadino „vienu ciniškiausių per šiuolaikinę istoriją išdavystės aktų „„, kuris įstūmė Europą į didžiausią pastarųjų dešimtmečių saugumo krizę.

„Tai, ką gavome iš Rusijos, buvo aneksija ir karas, kuris nustūmė Ukrainą prie ribos“, – sakė jis ir pažadėjo, kad Kijevas „jokiu būdu ir jokia kaina“ nesutiks su Rusijos įvykdyta Krymo okupacija.

Jis perspėjo dėl naujo Šaltojo karo galimybės, bet tvirtino, kad yra realus taikos artimoje ateityje šansas.

„Esu įsitikinęs, jog Ukrainos liaudis ir Rusijos liaudis turi pakankamai geros valios, kad suteiktų taikai vieną paskutinį šansą ir nugalėtų neapykantos dvasią“, – sakė jis. „Nepaisydamas šio karo beprotybės, esu įsitikinęs, kad taiką galima pasiekti – ir veikiau greičiau, o ne vėliau“, – sakė jis.

Nepaisant B.Obamos administracijoje esančios tam tikros paramos P.Porošenkos prašymui, pareigūnai sakė, jog prezidentas ir toliau nepritaria letaliajai paramai ir nenumato tiesioginio Ukrainos kariškių ginklavimo kaip veiksmingo būdo konfliktui užbaigti. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerų kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SUMAIŠTŲ KELIA NE TIK KREMLIAUS PROPAGANDA

Prieš porą savaičių mus pasiekė viena nerimą kelianti žinia, kurią galima apibūdinti vienu sakiniu – Maskva sugalvojo naują provokaciją. Reikalas tas, kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra gavo iš Rusijos Federacijos teisėsaugos prašymą pateikti informaciją, reikalingą atnaujintam tyrimui dėl Lietuvos Respublikos piliečio, kuris 1990–1991 metais atsisakė tarnauti sovietų kariuomenėje. Mūsų šalies Generalinė prokuratūra atmetė šį prašymą.

Atrodytų – taškas, tema baigta. Nieko panašaus: iš sakinio aiškėja, kad Lietuvos Respublikos pilietis pakliuvo į Rusijos teisėtvarkos rankas ir jam inkriminuojamas vengimas atlikti privalomąją tarnybą 1990-1991 m. Kalbėti apie tai, kad okupuotos šalies gyventojus imti į karo tarnybą draudžia tarptautinė teisė, neverta, nes Kremliaus ideologams tarptautinės normos negalioja, jie turi savo metodų „įteisinti“ neteisėtus dalykus, tačiau dėmesio į tokią Rusijos provokaciją negalima nekreipti. Pirmiausia todėl, kad tai susiję su pusantro tūkstančio mūsų keturiasdešimtmečių vyrų, kurie 1990-1991 m. atsisakė eiti į okupanto armijos rekrūtus (tuo metu Lietuvos Respublikos vadovybė, remdamasi tarptautine teise, paskelbė, kad mūsų šalies piliečiai neprivalo vykdyti svetimos valstybės įsakymų). Ne visiems tai baigėsi geruoju – sovietų karinė valdžia ėmė gaudyti jaunos vyrus tiesiog gatvėse, užpuolė bandančius pasislėpti ligoninėse. Dalis sugautųjų nuvežti tarnauti į Magadanę ar kitur esančius soviet karinius dalinius, kiti pateko į kalėjimą, buvo ir nužudytų (niekada nepamiršiu draugo pasakojimo apie tai, kaip jį sučiupo Laisvės alėjoje Kaune ir vežė į Rusijos gilumą, tačiau jam kartu su dviem draugais pavyko pabėgti iš traukinio netoli Ukrainos sienos (Gudijoje) ir išvengti kulų, kuriomis bėgančius jaunuolius bandė sustabdyti traukinio konvojus). Visgi didžioji dalis išvengė gaudynių ir išsilaikė laisvėje iki Lietuvos nepriklausomybės tarptautinio pripažinimo. Tačiau šiandien jiems iškilo pavojus, todėl Valstybės saugumo departamentas ragina tuos Lietuvos Respublikos piliečius, kurie 1990–1991 metais atsisakė tarnauti sovietinėje kariuomenėje, nevykti į Rusiją, Baltarusiją, kitas ne Europos Sąjungos ar nepriklausančias NATO aljansui valstybes. „Susiklosčius tokiai tarptautinei situacijai, kelionių į minėtas valstybes metu gali kilti grėsmė šių piliečių asmeniniam saugumui“, - pranešė VSD.

Tokios provokacijos esmė – „mes jūsų nepamiršome, bijokite dėl rytojaus, nerimaukite“. Kitaip tariant, Kremlius ėmėsi psichologinio teroro prieš kaimyninės šalies žmones. Galime net neabejoti, jog tai tik viena iš daugelio provokacijų, kurių Krempius ėmėsi, imasi ir imsis prieš mus, lietuvius. Galbūt pastarasis jo žingsnis tėra atsakas į Lietuvos teisėtvarkos žingsnius tiriant Sausio 13-osios žudikų bylą, vis dėlto labiau tikėtina, kad tai toliau siekiantys žingsniai, kurių tikslas – pasėti paniką ir nepasitikėjimą tarptautinės bendruomenės galimybėmis garantuoti Žmogaus teises. Juk matydamas, kas vyksta Ukrainoje, ne vienas ima skeptiškai vertinti bet kokias tarptautinės bendruomenės priemones, bandant atvesti Kremliaus šeimininkus į protą

Kęstutis Šilkūnas

KODĖL UKRAINA PASIRINKO PAUZĘ

Rusėjo 12 d. Europos Komisijos, Ukrainos ir Rusijos sutarimas atidėti Laisvosios prekybos sutarties taikymą iki 2015 m. gruodžio 31 d. buvo tarsi šaltas dušas tiems politikams, kurie norėjo matyti Ukrainą judančią greičiau tuo keliu, kurį jai atvėrė Europa. Kol ekspertai aiškinasi galimus susitarimo atidėjimo motyvus, keletą jo pasekmių galima konstatuoti jau dabar.

Viršytas mandatas

Neformaliose trišalėse Europos Sąjungos (ES), Ukrainos ir Rusijos derybose, kuriose iš pradžių numatyta apsiriboti tik techniniais Asociacijos sutarties įgyvendinimo klausimais (muitinių procedūros, sanitarinės ir fitosanitarinės priemonės ir kt.), Europos Komisija (EK) akivaizdžiai viršijo savo aiškinamojo pobūdžio mandatą, prisiimdama ES užsienio reikalų tarybos kompetencijas.

Šiuo atveju valstybės narės, kaip ir Lietuva, buvo „pastatytos“ prieš faktą, o priimtas politinis sprendimas dėl laisvos prekybos sutarties taikymo atidėjimo iš dalies pažeidė ir mūsų valstybės politinius bei ekonominius interesus. Tokie dalykai nėra toleruoti, tad būtina imtis priemonių, kad blogas Komisijos savivalės precedentas daugiau nepasikartotų.

Mažesnis blogis

Trišalėse derybose Ukrainos vadovybės pasirinkimas atidėti laisvosios prekybos sutarties nuostatų taikymą ne tik ES, bet ir pačioje Ukrainoje buvo suktas ramiai. Ar galėjo būti

kitaip? Žiūrint į visą konfliktą ir Rusijos agresiją Ukrainoje, matyt, kitaip ir negalėjo būti.

Rusijai pradėjus atvirus karinius veiksmus Ukrainoje, prezidentui P. Porošenkai buvo gyvybiškai svarbu sustabdyti masyvią intervenciją su karine ginkluote Ukrainos teritorijoje bei dramatišką aukų skaičiaus augimą. Maža to, vadovybei būtina užtikrinti demokratinį procesą ir proukrainietišką jėgų pergalę artėjančiuose rinkimuose į Radą, nuo kurios sudėties didele dalimi priklausys tolesnių europietiškų reformų eiga šalyje. Šių tikslų Ukrainai nebūtų įmanoma pasiekti, nesustabdžius plačios Rusijos karinės invazijos ir ekonominio spaudimo. Atsižvelgiant į šią aplinkybę, sutarties nuostatų atidėjimas, matyt, pasirinktas kaip mažiausia blogybė iš visų galimų.

Dvi sąlygos persilaužimui

Trišalėse derybose pasiektą susitarimą dalis Ukrainos atstovų šiandien laiko strategine pergale. Faktiškai jie bus teisūs tik tuo atveju, jei bus išpildytos dvi esminės sąlygos: 1) Pauzę iki įsigaliojant laisvosios prekybos sutarties nuostatoms Ukraina privalo išnaudoti valstybės ekonominės padėties stabilizavimui, kokybiškoms ir skubioms europietiškomis reformoms bei teisėkūros suderinamumo didinimui su Europos teise. 2) ES privalo atsispirti Rusijos bandymams teisiškai įtvirtinti ES-Rusijos-Ukrainos neformalios „konsultacinės troikos“ susitarimų statusą (kaip tik to šiandien labiausiai siekia Kremlius, kad ateityje

tus kišimasis, kuris trikdė incidento tyrimą, taip pat politinis mėginimas iš anksto nulemti tyrimo rezultatus”, – aiškino jis.

Tačiau Didžiosios Britanijos ambasadorius prie JT Markas Lyallas Grantas kaltino Rusiją stengimusi diskredituoti tebevykstantį „patikimą nepriklausomą tyrimą”.

V.Čiurkinas, kuris inicijavo šį posėdį, sakė, kad rugsėjo 9-ąją paskelbtoje preliminarioje tyrimo ataskaitoje stinga „įtikinamos informacijos apie sudužimo aplinkybes”.

Tame dokumente nurodoma, kad lėktuvas „Boeing 777” subyrėjo ore virš Ukrainos, kai jo korpusą pramušė daug „didelės energijos objektų iš lėktuvo išorės”.

JAV ambasadorė Samantha Power pareiškė, kad V. Čiurkinas aiškiai parodė, jog Maskvos „tikrieji ketinimai – ne išsiaiškinti, kaip vykdomas tyrimas, o jį diskredituoti”.

LRT

MILIJONINIS IEŠKINYS MEDININKŲ BYLOJE

Lietuvos Generalinė prokuratūra Vilniaus apygardos teismui, nagrinėjančiam buvusių trijų omonininkų bylą dėl Medininkų pasienio kontrolės poste 1991 metais įvykdytų Lietuvos pareigūnų žudynių, valstybės vardu pateikė 2 mln. 257 tūkst. 615 litų civilinį ieškinį dėl nusikaltimu valstybei padarytos žalos.

Trijų teisėjų kolegija rugsėjo 18 d. nusprendė, kad finansiniams valstybės reikalams atstovauja Finansų ministerija ir pavedė ministerijai skirta atstovą teisme civiliniam ieškiniui palaikyti.

„Apskaičiuota, kiek dėl to nusikaltimo žalos patyrė valstybė - organizavo laidotuves, mokėjo pašalpas žmonoms, vaikams ir t.t.”, - sakė valstybės kaltintojas Generalinės prokuratūros prokuroras Saulius Verseckas.

Rusijos piliečiams - Andrejui

Laktionovui, Česlavui Mlinykui ir Aleksandrui Ryžovui - kaltinimai pareikšti už akių. Rusija į Lietuvos teisinės pagalbos prašymą atsakymo nepateikė. Teismas mano, kad Rusijos piliečiai vengia atvykti į teismą, todėl teismas pradėjo nagrinėti bylą jiems nedalyvaujant. Lietuvos įstatymai tam tikrais atvejais leidžia nagrinėti bylas kaltinamiesiems už akių - kai kaltinamasis gyvena užsienio valstybėje, yra žinoma jo gyvenamoji vieta ir jis vengia atvykti į teismo posėdį.

Teismas posėdyje taip pat apklausė šešias bylos nukentėjusiąsias - nužudytų pareigūnų motinas, našles, seseris, dukras. Joms išaiškinta teisė, kad galima pateikti ieškinį dėl neturtinės žalos.

Tai antroji teismą pasiekusi byla dėl šio nusikaltimo. Dėl Medininkų žudynių kol kas nuteistas vienas asmuo - 2011

Paminklas Medininkuose žuvusiems Lietuvos pareigūnams.

LRT

metų pavasarį Vilniaus apygardos teismas Latvijos pilietį, buvusį omonininką Konstantiną Michailovą įkalino iki gyvos galvos. Vilniaus apygardos teismas šioje byloje iš dalies patenkino Lietuvos valstybei atstovaujančios Generalinės prokuratūros, pateikusios daugiau kaip 3 mln. litų civilinį ieš-

kinį, ir iš K.Michailovo priteisė beveik 2,26 mln. litų padarytai žalai atlyginti. Šis nuosprendis dar nėra įsiteisėjęs.

„Už nusikaltimų padarytą žalą solidariai atsako visi nusikaltimą padarę asmenys. Tai yra bendra jų civilinė atsakomybė”, - žiniasklaidai sakė prokuroras S.Verseckas.

1991 metais įvykdytą septynių savo pareigas vykdžiusių Lietuvos policijos ir muitinės pareigūnų nužudymą teisėsaugos pareigūnai kvalifikuoja kaip nusikaltimą žmoniškumui.

Bylos nagrinėjimą teismas tęs rugsėjo 25 dieną. Liudytojų apklausa kol kas neplanuojama.

LRT

LIETUVA NEBEKARTOTŲ KLAIDOS

Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) vadas atsargos pulkininkas leitenantas Liudas Gumbinas sako, kad agresijos atveju Lietuva nebekartotų 1940 metų klaidos ir priešintųsi.

Po susitikimo su prezidente Dalia Grybauskaite, sukarintos organizacijos vadas sukritikavo neseniai skelbtą apklausą, kurioje didelė dalis gyventojų teigė, kad prieš Rusiją Lietuva atsilaikytų tik kelias dienas.

„Prieš kelias dienas buvo skelbiama apie sociologinę apklausą, kad Lietuva nesugebės arba negalės apsiginti, jei būtų agresija. Mano galva, tai yra kryptinga informacinė kova, kad būtų įdiegtas nepasitikėjimas savimi. Šaulių sąjunga sako kitaip: mes tikrai esame pajėgūs ir mes priešinsimės, ko nebuvo 1940 metais”, -

žurnalistams Prezidentūroje sakė L. Gumbinas.

Jis tvirtino, kad Lietuva jau ir dabar priešinasi, nes žino savo istoriją, diegia pilietinį aktyvumą ir nepasiduoda informacinėms propagandai.

„Šaulių sąjungos užduotys yra labai plačios - nuo ginklo iki pagalbos civilinėms institucijoms, pagalbos Ukrainai, kas šiuo metu vykdoma. Tas potencialas, septyni su puse tūkstančio žmonių - tai yra puiki terpė pasitarnauti Tėvynės labui”, - sakė jis.

Pasak prezidentės vyriausiojo patarėjo nacionalinio saugumo klausimais Valdemaro Sarapino, susitikimo metu šalies vadovė su LŠS vadovybe aptarė organizacijos vaidmenį, jos pasirengimą šalies gynybai, taip pat pasveikino sąjungą su 25-osiomis

atkūrimo metinėmis.

„Prezidentė pabrėžė, kad mūsų valstybė Lietuva bus stipri tol, kol patriotiškai, pilietiškai nusiteikę žmonės bus pasirengę ginti tėvynę. Būtent ši organizacija ir yra ta, kurioje telkiasi patys pilietiškiausi ir patriotiškiausi žmonės”, - sakė V. Sarapinas.

D. Grybauskaitė susitikimo metu taip pat pasidžiaugė, jog Šaulių sąjungos gretos sparčiai pildosi, ypač aktyviai dalyvauja jaunieji šauliai.

„Teisiškai, karo padėties atveju, Šaulių sąjungos būriai tampa mūsų ginkluotųjų pajėgų dalimi. Todėl pagrindinė mūsų užduotis - padėti jiems rengtis šalies gynybai, ką ir daro mūsų kariuomenė, Krašto apsaugos ministerija, skirdama atitinkamą finansavimą. Kartu tai yra ir puiki proga padėti civilinei valdžiai”, - sakė V.

Sarapinas.

L. Gumbinas po susitikimo taip pat sakė išgirdęs „labai aiškią žinutę, kad prezidentė remia Šaulių sąjungą, kurią rėmė ir anksčiau”.

Anot jo, LŠS vaidmuo, atsižvelgiant į šią dieną geopolitinę situaciją, nepasikeitė - organizaciją jungia patriotai, laisvą laiką aukojantys žmonės, sąmoningi Lietuvos piliečiai, kurie, susivieniję į vieną organizaciją, yra „didelė jėga”.

LŠS vadovas sakė, jog organizacijos tikslas - nacionalinio saugumo stiprinimas ne tik prisidedant prie šalies gynybos ginklu, jei to reikėtų, bet ir prisidedant prie šalies pastangų atsilaikyti informaciniame kare. „Šiandien turime ir informacinį karą - tai yra puiki terpė, kur galime prisidėti: turime ir specialistų, žiniasklaidos atstovų, kurie

skleidžia kitą žinią, nei kai kurios informavimo priemonės nori skleisti”, - sakė jis.

L. Gumbinas taip pat patikino, kad bendradarbiavimas tiek su Krašto apsaugos ministerija (KAM), tiek su kitomis valstybės institucijomis vyksta sklandžiai: „Nė viena institucija neketina susilpninti Šaulių sąjungos - atvirkščiai, ją stiprina. Esu dėkingas už paramą, kurią gauna Šaulių sąjunga, kaip visuomeninė organizacija”.

Lietuvos šaulių sąjunga buvo įkurta 1919 metų birželio 27 dieną ir likviduota 1940-ųjų liepą Sovietų sąjungai okupavus Lietuvą. Sąjunga atkurta 1989 metų rugsėjo 20 dieną, LŠS atkūrimo iniciatyvinės grupės nariams davus pirmą priesaiką Kelmėje.

Šiuo metu LŠS vienija apie 7,5 tūkst. narių.

LRT

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rugsėjo 18 d. su Lietuvos šaulių sąjungos vadovybe aptarė organizacijos svarbą aštrėjant geopolitinei situacijai regione ir pasirengimą šalies gynybai.

www.president.lt

KAIP SUPRASTI, KAD JUMIS DOMISI UŽSIENIO ŽVALGYBA?

Lietuvos Valstybės saugumo departamentas (VSD) parengė informacinį leidinį, kuriame Lietuvos Respublikos piliečiai informuojami apie užsienio valstybių žvalgybos tarnybų veiklos Lietuvoje tikslus ir keliamas grėsmes. Pateikiami patarimai, kaip atpažinti šnipinėjimą bei jo išvengti.

Pastaruoju metu VSD fiksuoja suintensyvėjusią žvalgybinę veiklą, kurią agresyviausiai vykdo Rusijos žvalgybos ir saugumo tarnybos. Tai daroma tiek Lietuvos teritorijoje, tiek užsienyje.

„Žvalgybinį susidomėjimą sukėlė asmenys užsienyje gali būti slapta sekami, klausomasi jų telefoninių pokalbių, slaptai filmuojami, jų pokalbiai gali

būti įrašinėjami viešbučių kambariuose, apžiūrima ten ir kitur be priežiūros palikta elektroninė įranga, lagaminai. Informacijai apie užsieniečius rinkti užsienio žvalgybos tarnybos gali panaudoti tų asmenų verslo partnerius, draugus, pažįstamus”, - rašoma VSD pranešime.

Siekiant išsiaiškinti ir neutralizuoti užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų veiklą, labai svarbus yra visuomenės sąmoningumas ir iniciatyva.

Su VSD galima susisiekti elektroniniu paštu vsd@vsd.lt arba spauda@vsd.lt. Atnaujintame VSD tinklalapyje galima patogiau Departamentui pateikti informaciją apie grėsmes.

LRT

APIE 2014 METŲ EUROPOS LIETUVIŲ DVASININKŲ SUVAŽIAVIMĄ

Šių metų rugsėjo 8-10 dienomis Lietuvoje vyko Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimas. Jį surengė LVK delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prel. Edmundas Putrimas. Suvažiavimas prasidėjo šv. Mišiomis Dievo Gailestingumo šventovėje su Vilniaus arkivyskupu Gintaru Grušu.

Antrą dieną suvažiavimo dalyviai rinkosi posėdžiausti į Lietuvos Vyskupų Konferencijos būstinę Vilniuje. Atvyko gausus būrys kunigų, besidarbuojančių Europos lietuvių sielovadoje: kun. Egidijus Arnašius iš Airijos, kun. Viktoras Bilotas iš Novosibirsko, kun. Petras Gucevičius iš Seinų, kun. Valdemaras Lisovskis ir kun. Oskaras Volskis iš Norvegijos, kun. Marius Talutis iš Punsko, kun. Petras Tverijonas iš Jungtinės Karalystės. Kartu dalyvavo ir br. kun. Gediminas Numgaudis OFM, vykdančias misijas Švedijoje, mons. Žydrūnas Vabuolas, lankantis Olandijos lietuvių, LVK generalinis sekretorius kun. Kęstutis Smilgevičius. Po pietų prisijungė kun. dr. Rimantas Gudelis, besirūpinantis Rusijoje, t.y. Sankt Peterburge, Murmanske, Karelijoje, Petrozavodske, Pskove ir kitur šiaurinėje ir centrinėje šios šalies dalyje gyvenančiais lietuviais.

Suvažiavimas buvo pradėtas bendra Valandų liturgijos Rytmetine malda. Po jos pirmiausia buvo prisimintas prieš du su puse metų vykęs paskutinis Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimas Vokietijoje, Vasario 16-osios lietuvių gimnazijoje, buvusio susitikimo dalyviai, programa, diskusijų temos.

Po to prel. E. Putrimas

pasidomėjo, kaip pirmą kartą savo sielovados šalyse pavyko paminėti Maldos už lietuvių pasaulyje dieną, Lietuvos vyskupų nutartą švęsti pirmąjį kovo mėnesio sekmadienį. Kai kurie dvasininkai pastebėjo, kad šią dieną gana nelengva švęsti, kadangi dėl populiarėjančios „kaziuko mugės“ bei iš jos plaukiančiomis net ne krikščioniškos dvasios tradicijomis tą sekmadienį į bažnyčią susirenka ganėtinai mažai katalikų. Panašu, kad pramogos ir šventės linksmybės užgožia ne tik šv. Kazimiero šventę, bet ir solidarumą su kitais katalikais. Prelatas dar kartą pakvietė minėti vyskupų pasiūlytą maldos dieną, paaiškindamas, jog vis dėlto tai yra ne tas pats, kas Pasaulio lietuvių vienybės diena, švenčiama liepos 17-ąją, paminint Dariaus ir Girėno žūties dieną. O katalikų švietimui reikėtų daugiau naudotis Lietuvoje jau sukurtų svetainių medžiaga. Buvo iškelta idėja užsienio sielovados puslapiuose patalpinti medžiagą, lietuvių misionierių ir sielovadininkų biografijas, dirbusių užsienio parapijose, misijose. Tai padėtų labiau įprasminti ir švęsti Misijų sekmadienį.

Trečioji suvažiavimo tema buvo malda už užsienio lietuvių atlaidų metu svarbiausiose Lietuvos šventovėse. Pasidžiaugta, jog jau tradicija tampa tokią intenciją turėti Aušros Vartų Gailestingumo Motinos Globos, Šiluvos Švč. M. Gimimo atlaiduose.

Paskui buvo sprendžiama, kaip optimaliausiai būtų padėti Danijos lietuviams, kokios yra patirtys bendraujant su vietos lietuvių bendruomenėmis. Taip pat aštrios diskusijos

Prelatas Edmundas Putrimas

kilo sprendžiant Krikšto ir Santuokos sakramentų pažymų suvienodinimo standartus ir reikalavimus. Pasirodo, labai daug nesusipratimų kyla dėl to, kai kuri nors suinteresuota šalis – užsienyje ar Lietuvoje iki galo neužpildo reikiamų dokumentų, neįrašo į tam skirtas knygas. Nors tai grynai žmogiškas faktorius, tačiau, pasirodo, labai apsunkina dokumentų išdavimą jų prašantiems. Apskritai užsienio sielovadoje kai kurie reikalavimai gerokai skiriasi nuo Lietuvos dėl tam tikrų nesistorinių ir kultūrinių priežasčių, tad ir pasauliečiams, ir kunigams pravartu budėti, kad teisingai suprastume šiuos reikalavimus ir juos vykdytume.

Prelatas pakvietė dvasininkus jau organizuoti jaunimą į Pasaulio Jaunimo dienas Krokuvoje. Užsienio jaunimas kviečiamas pirmiausiai aplankyti etnines lietuvių žemes – Punską ir Seinus, o iš čia organizuotai vykti į tolimesnę jaunimo dienų programą.

Suvažiavimo metu nepamirštas ilgametis užsienio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, švenčiantis savo amžiaus 90-metį ir vyskupystės 30-metį. Solidarumo vardan dvasininkai pasintė jam sveikinimą. Pirmasis suvažiavimo pusdienis buvo užbaigtas

Valandų liturgijos Dienine malda.

Prie pietų stalo dvasininkai susitiko su LR Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktore Ginte Damušyte, pasikeitė mintimis apie bendruomenių politiką ir idėjas.

Po pietų vyko sielovados kraštų pristatymai. Kiekvienas suvažiavimo dalyvis papasakojo apie savo sielovados apimtis, lietuvių skaičius, veiklą, privalumus ir trūkumus, sėkmes ir nesėkmes. Pasidalinimai buvo tokie įdomūs ir prasmingi, jog išsamesniems klausimams pritrūko net laiko – už durų jau laukė Bernardinai.lt ir Mažosios studijos žurnalistės, taip pat norėjusios daug ką sužinoti iš skirtingų šalių vienon vieton suvažiavusių dvasininkų. Diena buvo užbaigta Eucharistijos liturgija šv. Teresės bažnyčioje, kur homiliją sakė kun. Marius Talutis.

Kitą rytą dvasininkai išvyko į Šiluvą, kur aikštėje prieš baziliką dalyvavo arkivyskupo S. Tamkevičiaus SJ vadovaujamos vidudienio Šv. Mišiose su susirinkusiu gausiu būriu kunigų. Šią dieną Švč. M. Marijos Gimimo atlaiduose ypatingai buvo meldžiamasi už kunigus.

Po pietų dvasininkai išvyko į Žvingių Šv. Kryžiaus

Išaukštinimo parapiją (Šilalės r.) pagerbti iš čia kilusio ilgamečio Belgijos ir Paryžiaus lietuvių kapeliono prelado Jono Petrošiaus (1921-1951-2009). Šia proga bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios, po kurių atidengta prelatui skirta atminimo lenta. Prelatas buvo nepaprastai aktyvus žmogus. Paryžiuje jis buvo aktyviai įsitraukęs į Prancūzijos lietuvių bendruomenės veiklą. Kiekvieną vasarą savo lengvu motociklu aplankydavo visoje Prancūzijoje gyvenančius lietuvių - vienišus ir gyvenančius šeimose. Buvo ilgametis tiek bendruomenės valdybos, tiek jos tarybos pirmininkas. Surinkęs žinias apie Prancūzijos vienuolynuose išsibarsčiusias lietuves seseles vienuoles, prelatas jas lankė, vedavo joms rekolekcijas, dviejų savaitių trukmės susitikimus. Nuo 1955 m. rudens iki 1969 m. prel. J. Petrošius Paryžiaus jėzuitų koplyčioje organizavo lietuviškas pamaldas, o tautiečiams sumažėjus, jis melstis lietuviškai kviesdavo pirmaisiais mėnesio sekmadieniais. Nuo 1966 metų prelatas du dešimtmečius redagavo biuletenį „Prancūzijos lietuvių žinios“, o 1958 m., minint šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukaktį, jis garsiajame Paryžiaus Katalikų institute suorganizavo atmintiną Lietuvos šventojo minėjimą.

Prelato pagerbimo iškilmėse Žvingiuose dalyvavo ir garbingi svečiai: iš Vilniaus atvykęs buvęs Prancūzijos ambasadorius Ričardas Bačkis su žmona, Šilalės rajono meras bei kiti savivaldybės nariai, vietos dekanas, būrys kunigų. Šis renginys kartu su Europos lietuvių dvasininkų suvažiavimu pasibaigė Šilalės rajono savivaldybės suorganizuota iškilminga vakariene.

*Ses. **Pranciška Neringa Bubelytė** FDCJ, Užsienio lietuvių sielovados referentė*

PAMINĖTOS ANTANO SMETONOS 140-OSIOS METINĖS

Prezidento Antano Smetonos paminklas Kaune. *L.Milčiaus nuotr.*

Rugpjūčio 9 dieną paminėtos Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 140-osios gimimo metinės.

Lėno Šv. Antano bažnytelėje susirinkusi gausi A.Smetonos gerbėjų bendruomenė klausėsi šv. Mišių. Po pamaldų nuvykome į Užulėnio kaimą, kuriame gimė Antanas Smetona. Prie gimtinės pamatų ir sodybos maketo susirinko gausybė žmonių. Sugiedojome himną, buvo pakelta Prezidento vėliava. Minėjime kalbėjo Ukmergės rajono meras V.Paknys, Seimo pirmininkė L.Graužinienė, Tautininkų sąjungos pirmininkas J.Panka. Koncertavo Tautėnų etnografinis ansamblis.

Nuvykome į Užugirio A. Smetonos dvarą. Ten vyko gražiausios karininkų poros rinkimai, koncertavo įžymūs at-

likėjai, skambėjo A.Smetonos laikų muzika. Grįždami namo užsukome į Didžiosios Kovos partizanų apygardos parką, kuris įkurtas monsinjoro Alfonso Svarinsko jo tėviškėje. Pakeliui užsukome į Ukmergės Dukstynos kapines, kur ilsisi neseniai čia palaidotas mons. Alfonsas Svarinskas.

Nuoširdžiai dėkojame Ukmergės rajono vadovybei ir kitiems organizatoriams, Lėno miestelio, Užulėnio kaimo, Užugirio dvaro tarnautojams ir gyventojams už A.Smetonos 140-ųjų gimimo metinių paminėjimą. Esame dėkingi Krašto apsaugos ministerijai, kariuomenės vadui, Vilniaus įgulos karininkų ramovės vadovybei už suteiktą transportą nuvykti į A.Smetonos tėviškę.

Jonas Burokas

Į VANDENĮ NULEISTAS LAIVAS „MINTIS“

Klaipėdos universiteto mokslininkai juo galės tirti visus jūros komponentus: tėkmes, vandens fizines ir chemines savybes, biologinius objektus, jūros dugną.

„Džiaugiamės dar vieno mokslo ir verslo slėnių projekto startu. Tikimės, kad naujasis mokslinių tyrimų laivas bus naudojamas jūrinėms valstybės reikmėms bei mokslo ir verslo bendradarbiavimui, leis Lietuvai aktyviai dalyvauti tarptautiniuose jūrinių tyrimų projektuose“, – pranešime spaudai cituojamas ceremonijoje dalyvavęs švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis.

Laivas „Mintis“ yra Jūrinio mokslo, studijų ir verslo slėnio branduolio kūrimo dalis. ***LRT***

PLB SUVAŽIAVIMAS

Klaipėdos mero priėmimo iš kairės į dešinę: Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė, JAV LB KV atstovė Elona Vaišnienė, PLB pirmininkė Danguolė Navickienė.

Suvažiavimai, ypač kai susirenka atstovai iš 21 šalies, praplečia dalyvių akiratį. Tuo dar kartą įsitikinau Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) šalių pirmininkų suvažiavime Klaipėdoje, liepos 8-9 dienomis atstovaudama JAV LB Krašto valdybai. Atsiminiau Rimo Vėžio eilėraščių „Nematei? Na matai, o manei, kad jau viską matei.“ Mat Airijos LB atstovas pasakė, jog Airijoje Lietuvių Bendruomenei lietuviybės puoselėti nereikia. Dubline lietuviai turi 30 parduotuvių, mechaninių dirbtuvių, kirpyklų, kepyklų, grožio salonų, be to, šįmet Airijos lituanistinės mokyklos ketvirtos ir penktos klasės lietuviukai Lietuvos egzaminus išlaikė aukštesniais pažymiais negu Lietuvoje.

Tačiau kitose šalyse lietu-

vybės puoselėjimas bei paveldo perdavimas naujai kartai ir toliau lieka pagrindiniu LB uždaviniu. Iš pranešimų paaikškėjo, kad plačiausią veiklą išvysčiusi yra JAV LB. Kanados LB išsiskiria bendravimu su latviais, estais ir su kitų kilmų kanadiečiais, kai iškyla su Lietuva, Latvija ir Estija susiję reikalai. Rusijos atstovas džiugino savo energingu patriotizmu. Jo pastangų dėka („Niekas neatsiranda iš oro!“) Rusijoje 96 LB nariai prenumeruoja „Pasaulio lietuvi“. Sužinojus, kad daugumoje šalių šio spalvingo, įvairių šalių LB veiklą pristatančio žurnalo neprenumeruoja niekas, o kai kuriose tėra vienas prenumeratorius (pav., Jungtinėje Karalystėje) ar tik keli, Rusijos LB gausus „Pasaulio lietuvi“ prenume-

ratorių skaičius tik dar kartą priminė, kiek daug pasišventęs žmogus gali atlikti. JAV yra 103 šio žurnalo prenumeratoriai, Kanadoje -19. Lietuvos valdžiai suvažiavime atstovavo Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris Dainius Numgaudis ir Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė. Ji užsienyje ir Lietuvoje gyvenančius pavadino „Lietuvos šeima, kuri nuolat kinta“ ir priminė, kad, kaip ir šeimos nariai, turime vieni kitiems padėti. Užsienyje gyvenantys lietuviai gali informuoti gyvenamos šalies visuomenę apie Lietuvą, profesionalai gali tapti jaunų profesionalų Lietuvoje mentorais, galima užsienio šalyse ieškoti Lietuvai inves-

titorių, pagaliau, PLB galėtų daugiau bendrauti su Lietuvos nevyriausybinėmis organizacijomis. Lietuvos valdžia dabar remia stambesnius užsienyje gyvenančių lietuvių projektus, pranešė Damušytė. Vieno asmens projektui bus skiriama nuo 1,000 iki 3,000 litų, bendrai paraiškai iš kelių šalių—5,000-15,000 Lt, o jei prie projekto dirbs trys ar daugiau šalių, bus galima sulaukti 7,000-70,000 Lt paramos, pvz., 2018 metais vyksiančiam Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimui. G. Damušytė patvirtino, kad užsienyje gimusiems Lietuvos piliečių (ar piliečio) vaikams yra galimybė neprarasti Lietuvos pilietybės. Jaunuoliui, kuris gimdamas įgijo JAV pilietybę, suėjęs 21 metams reikia rinktis, ar būti Lietuvos, ar JAV piliečiu. Įstatymo pataisa „leistų pasirinkimą nukelti per kelias kartas“. PLB vadovybė šią galimybę atmetė, nes pataisa nebūtų taikoma kito krašto pilietybę priėmusiems tėvams. Diskusijų šiuo klausimu suvažiavime neiškilo. Kancleris Numgaudis kalbėjo apie Lietuvos paramą užsienio lietuvių švietimui per „Draugystės tiltą“ (lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimus Europoje), mokymo priemonių finansavimą, netgi mokyklų išlaikymą Baltarusijoje, Latvijoje, Lenkijoje ir kt. Šių metų spalio mėnesį Lietuvoje rengiami kursai užsienio lietuviškos spaudos darbuotojams, formuojama galimybė užskaityti lituanistinėje mokykloje mokytojavimo stažą. Valdžia ir Lietuvoje, ir užsienyje pirmokiukams išduoda į tikrąją pasą panašų „Lietuvos pasą“. Jame

yra pirmokiuko asmeninė informacija, Lietuvos himnas, Lietuvos istorijos datos ir kt. Gavę tokią pasą vaikai pasijunta Lietuvos piliečiais. Klaipėdos meras PLB suvažiavimo dalyviams dovanuoja pasiplaukymą Klaipėdos uoste. Mūsų gidas buvo uosto direktorius. Jis yra aplankęs daugybę uostų, įskaitant JAV, ir priėjęs prie išvados, jog uostų technikos srityje Klaipėdos uostas yra tarp pirmaujančių uostų pasaulyje. Prekiniai laivai jau dabar atplaukia į Klaipėdą iš viso pasaulio, o netrukus (pridėtinai pagilinus dugną) galės atplaukti patys didžiausi prekiniai laivai. Uoste dirba 23,000 žmonių, mokomi jūrininkai. Per metus į uostą atplaukia 62 kruiziniai laivai. Klaipėdos smagusis meras („Daug keliaujam, daug mokomės!“), Visada galima geriau!“) suvažiavimo dalyviams surengė ir priėmimą senamies-tyje. Gražiai atnaujinta salė, folkloro grupė, skanus maistas ir staigmena—meras trimitu užgroja Louis Armstrong dainą. Ne tik trimitavo, bet ir „Satchmo“ balsu dainavo. Refrenus traukė visi. Suvažiavimą baigėme Kristijono Donelaičio vakaru su žodžio, balso ir instrumentų menininkais. Po širdį gaivinančios programos - dainavom. Vienas iš atlikėjų atsiminė, kaip Amerikoje po programos žmonės lietuviškas dainas dainavo iki paryčių, o Lietuvoje tiek lietuviškų dainų žmonės nebemoka. Buvo gera, kad būdami toli nuo Lietuvos išsaugojome ir perduodame tautos dainų paveldą. **Dr. Elona Vaišnienė, JAV LB Krašto valdybos atstovė PLB suvažiavime**

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS – TARP PARAMOS GAVĖJŲ

LTSC nuotraukoje (iš kairės): LTSC archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, LTSC vicepirmininkės Loreta Timukienė ir Kristina Lapienyte, LR generalinis konsulas Marijus Gudynas ir generalinio konsulo padėjėja Agnė Vertelkaitė.

Rugsėjo 4 d. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, atvykęs į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, įteikė 2014 metų rugpjūčio 30 dienos LR Užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus įsakymą. Jame sakoma, kad Lituanistikos tyrimo ir studijų centras įtrauktas į organizacijų, galinčių gauti paramą Lietuvoje, sąrašą. Šiame sąrašė yra 19 užsienyje esančių lietuvių bendruomenių, kitų lietuviškų įstaigų ar organizacijų. Kol kas jame įrašytos dvi JAV esančios lietuviškos organizacijos. Lietuvoje žmonės iki gegužės mėn pradžios turi pateikti mokesčių deklaracijas (panašiai, kaip JAV iki balandžio 15 d.). Deklaracijų teikimo metu jie turi galimybę 2 proc. savo pajamų mokesčio skir-

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje šimtmečio minėjimas. Švenčiant SLA draugijos šimtmetį, rugpjūčio 9 d. mūsų būstinėje vyko šventinis renginys. Susirinko daug publikos bei kitų lietuviškų organizacijų atstovai, kurie pasveikino mūsų draugiją šios sukakties proga. Taip pat dalyvavo LR garbės konsulas Argentinoje dr. Sergio Nunes. Pasirodė SLA tautinių šokių grupės „Dobiliukai“, „Dobilas“, „Žiburinis“ ir „Gintaras“ bei vokalinė grupė „Trys antys“. ti paramą galinčioms gauti organizacijoms (ne pelno organizacijoms, bažnyčioms, daugiabučių namų bendrijoms ir t. t.). Valstybinė mokesčių inspekcija savo tinklapyje turi tokių organizacijų duomenų sąrašą. **LTSC informacija**

ARGENTINA

Gavome ir raštiškų sveikinimų, tarp kurių – LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės, LR užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus ir prelato Edmundo Putrimo. Esame dėkingi už šiuos sveikinimus. Baigiantis šventiniam renginiui tarė žodį SLA pirmininkas Raulis Stalioraitis. **Imigrantų diena.** Rugsėjo 4 d. Argentinoje yra minima Imigrantų diena. Ta proga Buenos Aires miesto valdyba suorganizavo įvairių bendruomenių atstovų eiseną per miestą, kurioje dalyvavo Karen Sudnytė ir Enrikas Cikota. Taip pat Nacionalinė imigracijos administracija įteikė pažymėjimus bendruomenių įžymiesiems imigrantams. Atstovaudamas lietuviams, pažymėjimą gavo Vytautas Tadas Jasinevičius. **Susivienijimas Lietuvių Argentinoje inf.**

ILGĖJA CLEVELANDO PASAULINĖ ŠVENTĖ

Žiūrint į pietus, Martin Luther King Boulevard prieš svečių antplūdį.

Š.m. rugsėjo 13-14 d., šeštadienį ir sekmadienį, Cleveland kultūriniuose soduose vyko Clevelando Pasaulinė šventė - Cleveland One World Festival, kuri daugelį metų truko tik vieną dieną. Tačiau šiais metais sumanūs organizatoriai ją išplėtė – šventė vyko dvi dienas.

Šeštadienio naktį ir rytą oro temperatūra buvo žema, kartais purškė lietus. Šioje šventėje dalyvaujančių tautų paradas ėjo Martin Luther King Boulevard (anksčiau vadintu „Liberty Boulevard”), o daugiau nei 20-ties tautybių asmenims, kuriems tądien suteikė JAV pilietybę, buvo pastatyta scena. Todėl viršutinėje gatvėje (East Boulevard) ryte, prieš 12:00, saugant Cleveland policijai, buvo uždraustas automobilių eismas nuo St. Clair Ave. iki Superior Ave. Tačiau pėstieji keliauti šia gatve galėjo ir jie turėjo

galimybę aplankyti įvairius etninius sodus, apžiūrėti ar nusipirkti suvenyrų ir maisto – sumuštinų ar kitų skanumynų. Visų laimei, pačiu laiku nustojo lyti ir nušvito saulė, bet temperatūra išliko žema. Skirtingų tautų stalai, apkrauti maistu ir suvenyrais, stovėjo po palapinėmis Martin Luther King Boulevard, apačioje ir East Boulevard, viršuje. Tokių stalų buvo daug, lankytojai galėjo gėrėtis, paskanauti įvairių patiekalų ir ką nors nusipirkti. Sekmadienį oras buvo puikus ir greičiausiai

todėl iki paties vakaro lankytojai į šią šventę plaukė lyg nesulaikoma srovė.

Clevelando kultūriniai sodai, kurių gyvavimo šimtmetis bus švenčiamas 2016 m., yra nuolat atnaujinami, vis atida-

romi nauji etniniai sodai. Jie yra Clevelando brangenybė. Gaila, kad kai kurie žmonės to neįvertina ir nemato skirtumo tarp prekiaavimo ir kultūros puoselėjimo.

Algirdas V. Matulionis

Kroatų jaunimo grupė (iš k.): Andrea Klinc, Zeljana Opacak, Quinn Thornhill ir Jelena Klinc.

A.V.Matulionio nuotraukos

LIETUVIAI DALYVAUS TRADICINIAME ČIKAGOS MARATONE

LR Generalinis konsulas Čikagoje kviečia Čikagos maratoną ketinančius bėgti bėgikus burtis į vieningą lietuvių komandą ir registruotis siunčiant el. laišką adresu agne.vertelkaite@urm.lt arba skambinant tel. 312-397-0382, trump. nr. 204. Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą. Jau tapo tradicija maratono bėgimu pažymėti Lietuviai svarbias sukaktis, tad šiais metais kviečiame 42 kilometrų bėgimą skirti garsiojo Baltijos kelio 25-mečiui paminėti.

Gerų emocijų kupina akcija „Lietuviai Čikagos maratone” rengiama vienijant sporto mylėtojų pastangas: Čikagos-Vilniaus susigimi-

niavusių miestų komitetas dovanos sportininkams bėgimo marškinėlius, Čikagos lietuvių sporto entuziastai organizuos palaikymo punktą, kur lauks komandos bėgikų, taip pat numatoma rengti šventinį sportininkų sutikimą restorane „Kunigaikščių užėiga”, kurio metu vyks apdovanojimai, bus įteikti medaliai greičiausiems komandos nariams.

Kviečiame sporto mylėtojus aktyviai prisidėti prie akcijos rengimo ir joje dalyvauti – bendromis jėgomis bus pasiekta, kad 2014 m. Čikagos maratonas būtų įspūdingas ir įsimintinas tiek bėgikams, tiek juos palaikantiems. Prašome savanorius entuziastus rašyti Dainiui Ruževičiui (el. p. dainius75@yahoo.com), kuris apsiėmė koordinuoti organizacinius reikalus.

Lietuviai sporto mylėtojai, kviečiame burtis draugėn ir viename didžiausių Čikagos renginių atstovauti Lietuvą.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Lietuvos ambasadoje JAV Lietuvos jaunimo ekspedicijos į Ukrainą pristatymas

Rugsėjo 9 d. LR ambasadoje Vašingtone LR Seimo narys Paulius Saudargas, politologas, Rytų Europos studijų centro analitikas Dr. Laurynas Kasčiūnas bei Valstybingumo ir tradicijos studijų centro direktorius Linas Kojala surengė jų neseniai įvykusios humanitarinės - tiriamosios ekspedicijos Lietuva – Ukraina'14 „BROLIAI” pristatymą ir diskusiją „Rusijos invazija į Ukrainą ir galimos grėsmės Lietuvai. Ar Lietuva pasiruošusi?”.

Renginyje dalyvavo ir Ukrainos ambasadorius JAV Olexander Motsyk, kuris padėjo Lietuvos politinei valdžiai, diplomatams Vašingtone ir Jungtinių Valstijų lietuvių bendruomenei už nuoširdžią ir efektyvią paramą Ukrainai Rusijos agresijos akivaizdoje bei jo šalies europinės ir transatlantinės integracijos siekiams.

Lietuvos ambasados JAV informacija

Estiško sodo prižiūrėtojai Erika ir Aavo Puusssaar.

Būsima turkiško sodo vieta, kuri yra šiaurės rytų pusėje. Šalia buvo pavaizduotas jo planas

Viršutinėje lietuviško sodo pusėje, greta Rytų Bulvaro, Andrius Dunduras sumaniai ir širdingai sveikino visus mūsų sodų svečius, suteikdamas daugiau informacijos.

SUSITARIMAS DĖL TRIŠALĖS LIETUVOS, LENKIJOS IR UKRAINOS BRIGADOS STEIGIMO

Nuotraukoje (iš kairės į dešinę): Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lenkijos gynybos ministras Tomasz Semoniak (Tomasz Semoniak) ir Ukrainos gynybos ministras generolas pulkininkas Valeriy'us Heletey'us (Valeriy Heletey). *Lenkijos gynybos ministerijos nuotarikos (aut. – Łukasz Kamiński)*

Rugsėjo 19 d. Varšuvoje, Lenkijoje, Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lenkijos gynybos ministras Tomasz Semoniak (Tomasz Semoniak) ir Ukrainos gynybos ministras generolas pulkininkas Valeriy'us Heletey'us (Valeriy Heletey) pasirašė tarpvyriausybinių susitarimą dėl trišalės Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG steigimo.

„Kaip viena iš brigados steigėjų Lietuva įgyvendina vieną svarbiausių užsienio ir saugumo politikos uždavinių – remti demokratinės ir laisvos Europos valstybės vystymosi kelią pasirinkusią Ukrainą,“ – ceremonijos išvakarėse sakė Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

„Panašiai kaip ir anksčiau specialiai sukurtas Lietuvos ir Lenkijos batalionas LITPOLBAT Lietuvos kariuomenei padėjo perimti NATO šalių patirtį ir standartus, taip ir šis trišalis projektas, tikiu, padės Ukrainai plėtoti efektyvias karines pajėgas, ir tuo pačiu kurti saugesnę ir stabilesnę Europą“, – sakė ministras J. Olekas.

Iškilminga LITPOLUKRBRIG steigimo susitarimo pasirašymo ceremonija vyko Lenkijos Prezidento rūmuose dalyvaujant Lenkijos Prezidentui Bronislawui Komarowskiui (Bronislaw Komarowski), Ceremonijoje taip pat dalyvavo sutarties šalių ambasadoriai ir kt. svečiai.

Susitarimu dėl brigados

steigimo taip pat nustatoma trišalės brigados struktūra, teisinis statusas, vadovavimo principai ir kiti veikimo klausimai.

Planuojama, kad brigadai priskirti kariai dalyvaus bendrose mokymuose ir pratybose. Prireikus, brigada ar atskiri jos elementai galės būti siunčiami į tarptautines operacijas, kurioms suteiktas Jungtinių Tautų Organizacijos Saugumo Tarybos mandatas. Sprendimą dėl brigados panaudojimo tarptautinėse operacijose turėtų priimti brigadoje dalyvaujančios šalys bendru sutarimu.

Brigada bus formuojama pagal Europos Sąjungos daugiacionalinių kovai su krizėmis skirtų kovinių grupių pavyzdį. Planuojama, kad brigadą sudarys tarptautinis štabas, trys batalionai ir specializuoti padaliniai.

Lietuva, Lenkija ir Ukraina brigadai skirs po pėstininkų batalioną, šalys-steigėjos skirs personalo specializuotiems junginiams ir brigados štabui formuoti.

Brigados LITPOLUKRBRIG štabas įsikurs Lenkijoje (Liubline), Lietuva į štabą planuoja deleguoti iki penkių nuolatinių karių ir skirti papildomai karių brigados mokymų ir pratybų metu.

Brigados batalionai bus dislokuoti juos priskyrusių šalių teritorijose, o priėmus sprendimą aktyvuoti brigadą arba jos dalį – į užduoties vietą vyks junginio sudėtyje.

Lietuvos brigadai skiriamas batalionas bus suformuotas

iš Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono karių. 1999–2007 metais iš šio bataliono karių buvo suformuotas bendras Lietuvos ir Lenkijos batalionas LITPOLBAT. Tuo metu su NATO valstybe bendrai suformuotas karinis vienetas Lietuvos kariams padėjo perimti NATO karines procedūras, pasirengti NATO vadovaujamoms tarptautinėms operacijoms ir pasirengti integracijai į NATO karines struktūras.

Brigados steigimo susitarime numatyta, kad prie junginio bendru šalių-steigėjų kvietimu galės prisijungti ir kitos valstybės.

Derybos, kuriomis siekiama įkurti Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos trišalį karinį vienetą ir taip prisidėti prie regioninio ir platesnio tarptautinio stabilumo ir saugumo, buvo pradėtos 2007 metais.

Brigados kūrimo projektu taip pat siekiama stiprinti Lietuvos ir Lenkijos strateginę partnerystę ir karinį bendradarbiavimą ir padėti Ukrainai aktyviau įsitraukti į bendradarbiavimą regione ir euroatlantinėje erdvėje.

LR KAM inf.

RYTINIŲ NATO ŠALIŲ SAUGUMO STIPRINIMAS

Rugsėjo 18 d. Čekijoje vykusiame NATO gynybos politikos direktorių susitikime sutarta, kad NATO turi kuo skubiau praktiškai įgyvendinti Velso viršūnių susitikime priimtus sprendimus. „NATO šalys turi skirti pakankamai resursų, tam kad sukurtų reikalingą infrastruktūrą, vadavietes ir sustiprintų NATO greitojo reagavimo pajėgas rytinėse savo narėse,“ – susitikimo metu pabrėžė Krašto apsaugos ministerijos gynybos politikos direktorius Vaidotas Urbelis. LR KAM inf.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje nuo rugsėjo pradėjo atstovauti Šveicarijai išduodant Šengeno vizas viename didžiausių JAV miestų. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir Šveicarijos užsienio reikalų federalinio departamento susitarimas dėl abipusio atstovavimo numato, kad Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje atstovaus Šveicarijai išduodant trumpalaikes Šengeno vizas turizmo, verslo ir šeimos/draugų lankymo tikslais. Į Lietuvos generalinį konsulatą kreiptis galės Ilinojais ir daugelyje aplinkinių valstijų gyvenantys asmenys. Pareiškėjai, gyvenantys kitose valstijose ar ketinantys vykti į Šveicariją kitais tikslais, dėl Šengeno vizų ir toliau turėtų kreiptis į Šveicarijos ambasadą Vašingtone ar generalinį konsulatą Niujorke. Panašūs susitarimai yra sudaryti su dar 14 ES valstybių bei Norvegija. Šios šalys atstovauja Lietuvai arba Lietuva atstovauja joms išduodant vizas tam tikruose pasaulio regionuose.

Lietuvos Vyriausybė posėdyje pritarė Užsienio reikalų ministerijos siūlymui įsteigti Lietuvos diplomatinę atstovybę Pietų Afrikos Respublikoje. Tai bus pirmoji Lietuvos ambasada Užsachario Afrikoje, teigiama Vyriausybės kanceliarijos išplatintame pranešime. Atsižvelgiant į tai, kad Pietų Afrikos Respublika yra viena iš politinių ir ekonominių regiono lyderių bei užima svarbų vaidmenį tarptautinėje arenoje, Lietuvai yra naudinga užmegzti glaudesnius diplomatinius ryšius ir taip stiprinti politinį dialogą ir skatinti ekonominį bendradarbiavimą su šia valstybe, teigia Vyriausybė. Įsteigus diplomatinę atstovybę tikimasi palengvinti abiejų valstybių pareigūnų, verslininkų ir nevyriausybinių sektoriaus atstovų bendradarbiavimą, padidinti Lietuvos įmonių galimybes eksportuoti bei plėtoti verslo ryšius su partneriais Pietų Afrikoje ir kitose žemyno šalyse. Lietuvos ambasada Pietų Afrikos Respublikos sostinėje Pretorijoje darbą pradės jau lapkričio 5 d.

Trijų Baltijos valstybių vidaus reikalų ministrai sutarė steigti bendrą komitetą, kuris koordinuos vidaus saugumo ir viešosios tvarkos klausimus. Tai numatantį susitarimą antradienį Rygoje su Latvijos vidaus reikalų ministru Rihardu Kozlovskiu pasirašė Lietuvos vidaus reikalų ministras Dailis Alfonsas Barakauskas. Trečiadienį jis susitarimą planuoja pasirašyti ir Taline su Estijos vidaus ir regionų ministru Hanno Pevkuru. Susitarimai pasirašomi Baltijos šalyse augant nerimui dėl galimų Rusijos provokacijų.

Strasbūre vykusiame plenariniame posėdyje europarlamentaras Gabrielius Landsbergis teikė Europos Parlamentui rezoliuciją, kuria raginama įvesti pilną ginklų pardavimo embargą ir siūlomas sprendimas, kaip sustabdyti Prancūzijos desantinių valdymo laivų „Mistral“ pardavimą Rusijai. Pasak G. Landsbergio, esminis argumentas, girdimas iš Prancūzijos atstovų, kodėl jie ketina perduoti „Mistral“ laivus Rusijai, yra galimi dideli finansiniai nuostoliai, jeigu atsisakytų vykdyti sutartį. Pasak Lietuvos atstovo EP, šią finansinę naštą proporcingai padalinus 28 ES valstybėms, tai nebūtų didelė suma kiekvienai šaliai. Rezoliucijoje visos Europos Sąjungos vardu taip pat raginama reikšmingai išplėsti ir padidinti Rusijai taikomas sankcijas, kad jos apimtų visapusišką Rusijos finansų ir ekonomikos blokadą, Rusija būtų pašalinta iš tarptautinės bankinių operacijų SWIFT sistemos ir nutrauktas branduolinis bendradarbiavimas. Rezoliuciją G. Landsbergis inicijavo kartu su didžiausios EP Europos liaudies partijos frakcijos nariais lenku Jacek Saryusz-Wolskiu, estu Tunne Kelamu ir kitais frakcijos kolegomis.

Lietuvos valdžios institucijų prašymas panaikinti Darbo partijos įkūrėjo Viktoro Uspaskicho neliečiamybę perduotas nagrinėti Europos Parlamento (EP) Teisės reikalų komitetui. Kaip pranešė Europos Parlamento spaudos tarnyba, apie tokį iš Lietuvos institucijų gautą prašymą EP narius informavo parlamento pirmininkas Martinas Schulzas, Strasbūre pradėdamas EP plenarinę sesiją. Liberalų ir demokratų aljanso frakcijai priklausančio V.Uspaskicho neliečiamybę EP jau buvo panaikinęs 2010-aisiais, tuomet prašymo nagrinėjimas užtruko daugiau nei metus. Ji nebuvo atkurta ir po pakartotinio V. Uspaskicho prašymo. V. Uspaskichas vėl įgijo teisinę neliečiamybę šių metų liepos 1 dieną tapęs EP nariu. Dėl europarlamentaro neliečiamybės panaikinimo į EP Generalinę prokuratūrą kreipėsi liepos 21-ąją. Prokurorai siekia V. Uspaskicho teisinės neliečiamybės panaikinimo, kad Lietuvos apeliaciniame teisme galėtų būti toliau nagrinėjama sukčiavimo byla. Vilniaus apygardos teismas pernai liepą V. Uspaskichą pripažino kaltu dėl sukčiavimo ir apgaulingo buhalterinės apskaitos tvarkymo bei skyrė jam ketverių metų laisvės atėmimo bausmę. V. Uspaskichas savo kaltę neigia ir vadina procesą politiškai motyvuotu. Nuosprendis įsigalioja tik po Apeliacinio teismo sprendimo.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LAIDAVIMAS DĖL JAV SUREGOS
LIETUVOS GARANTUOJAMAS
PASTIPRINIMAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

AKTORIUS REGIMANTAS ADOMAITIS, CHORVEDYS VYTAUTAS MIŠKINIS – LIETUVOS NACIONALINĖS PREMIJOS KANDIDATAI

Šiemetinei Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijai gauti pateiktos 43 kandidatūros, tarp jų – aktorius Regimantas Adomaitis, chorvedys ir kompozitorius, „Ažuoliuko“ vadovas Vytautas Miškinis, rašytojas Jakovas Grigorijus Kanovičius.

Į premiją taip pat pretenduoja aktoriai Gražina Balandytė, Regina Marija Varnaitė-Eidukaitienė, Eglė Gabrėnaitė, Stasys Petronaitis, Arūnas Sakalauskas, Viktorija Kuodytė, Aidas Giniotis, Nelė Savičenko, Dainius Gavenonis.

Iš muzikų kandidatais premijai pasiūlyti orkestro „Trimitas“ meno vadovas Algirdas Budrys, vargonininkas Leopoldas Digrys, džiaz muzikantas Vladimiras Čekasinas, dirigentas Jeroslavas Cechanovičius, muzikologas Viktoras Gerulaitis, chorvedys Česlovas Radžiūnas, dainininkė Judita Leitaite.

Taip pat premijai siūlomi rašytojai Petras Gediminas Isokas, poetas Jonas Jakštas, dailininkas ir vaikų knygų autorius Kęstutis Kasparavičius, literatūros kritikas Eimutis Valentinas Sventickas, literatūrologas Vytautas Martinkus, kultū-

Regimantas Adomaitis.

LRT nuotr.

ros antropologas Virginijus Savukynas.

Į premiją pretenduoja ir fotografas, kraštotyrininkas Bernardas Aleknavičius, fotomenininkas Algirdas Šeškus, architektai Rolandas Palekas ir Audrius Ambrasas, kino režisierius Kristijonas Vildžiūnas, vizualaus meno kūrėjas, scenografas Dainius Liškevičius, scenografė Stefaniya Hanalda Graurokaitė.

Tarp kandidatų taip pat yra skulptoriai Antanas Žukauskas, Juozas Kalinauskas, Gintaras Karosas, Vladas Urbanavičius, Romualdas Inčirauskas, vizualaus meno kūrėjai Svajonė ir Paulius Stanikai, Artūras Raila.

Į premiją dar pretenduoja tapytojas, grafikas Pranas Gailius, dailininkė Birutė

Janina Grasilda Žilytė, vitražų kūrėjas Vytautas Švarlys, tekstilės menininkė Zinaida Vogėlienė.

Kultūros ir meno premija yra 800 bazinių socialinių išmokų dydžių – šiuo metu ji sudaro 104 tūkst. litų. Premijos mokamos iš Kultūros ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Kultūros ir meno premijos paskiriamos iki gruodžio 15 dienos, o premijų laureatų diplomai ir ženklai įteikiami Lietuvos valstybės atkūrimo dienos (Vasario 16-osios) proga.

Kultūros ir meno premija kūrėjams gali būti skiriama tik vieną kartą.

Premijos skiriamos nuo 1989 metų.

LRT

muose bus apklausti 5 tūkst. Lietuvos gyventojų, kurių amžius 16-65 metai. Dalis gyventojų bus prašomi atsakyti į klausimus naudojant kompiuterį, kitiems klausimai bus pateikiami popierine anketa. Visi tyrimo rezultatai bus paskelbti 2016 metais.

Pilnamečių gyventojų įgūdžiai tiriami 33-ijose valstybėse. EBPO vykdomą tarptautinį suaugusių gyventojų įgūdžių tyrimą PIAC Lietuvoje koordinuoja Ugdymo plėtotės centras.

KULTŪROS KRONIKA

„Šiuolaikiniai pabėgėliai galėtų pasimokyti iš baltijiečių, kaip neprarasti identiteto“, - įsitikinęs mecenatas Stenlis Balzekas (Stanley Balzek). Netrukus 90 metų jubiliejų švęsiantis garsus JAV lietuvių visuomenės veikėjas, vienas įtakingiausių ir turtingiausių lietuvių išeivių niekada nepamiršo savo lietuviškų šaknų: dalyvavo lietuviškų organizacijų veikloje, įsteigė Balzeko lietuvių kultūros muziejų Čikagoje. Jo įkurtas muziejus į Kauną atvežė parodą „Pradę Tėvynę: išeivių iš Baltijos šalių istorija. 1944-1952“. „Šia paroda mes norėjome parodyti, kaip tam tikri istorijos įvykiai palietė žmones. Ne tik prezidentus - ir paprastus žmones, kurie susirinko, ką galėjo, ir bėgo iš Lietuvos, Latvijos, Estijos Antrojo pasaulinio karo pabaigoje. Tai labai aiškiai matyti nuotraukose, liudijančiose pasitraukimą, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, Austrijoje, kūrįmąsi kitose šalyse“, - sakė S. Balzekas.

„Lietuvos paštas“ rugsėjo 20 d. išleido naują pašto ženklą, pirmųjų lietuviškų palydovų paleidimui į kosmosą atminti. Dailininkės Evelinos Paukštytės kurtame vaizde pavaizduoti abu šių metų pradžioje į kosmosą pakilę lietuviški palydovai - „LituanicaSAT-1“ ir „LitSat-1“. Pašto ženklas bus išleistas 132 tūkst. tiražu, jo nominalas - 2,90 Lt. Per metus Lietuvos paštas vidutiniškai išleidžia 25-30 pašto ženklų. „LituanicaSAT-1“ ir „LitSat-1“ į kosmosą pakilo šių metų sausio 9 d. Palydovai rinko informaciją apie ryšio sistemas, nufotografavo Žemę, Saulę ir Mėnulį, išbandė FM retransliatorių, kurio signalą priėmė daugiau nei 20 šalių radijo mėgėjai.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė į Prezidentūrą buvo sukvietusi Lietuvos universitetų rektorius. Universitetai sulaukė kritikos dėl to, kad siekia pasipinigauti į studijas priiminėdami net ir visiškus bemokslus. „Beatodairiškas pelno vaikymasis, kai siekiama tik studentų kiekybės, sumenkina aukštojo mokslo kokybę. Lietuvoje veikia dvidešimt universitetų, tačiau valstybė susiduria su reikiamų specialistų trūkumu, o universitetus baigę žmonės sunkiai randa darbą. Todėl būtina imtis priemonių, kurios paskatintų universitetus kelti studijų kokybę ir suteikti daugiau praktinių žinių“, - dar prieš susitikimą kritikos šalies aukštosioms mokykloms pažūrė D. Grybauskaitė. Susitikimo metu šalies vadovė su universiteto rektoriais bei švietimo ir mokslo ministru Dainiumi Pavalkiu aptarė Mokslo ir studijų įstatymo pataisas, kurias Seimas planuoja priimti rudens sesijoje.

Australijoje gyvenanti rašytoja Sandra Bernotaitė į Šiaulius grįžta su antrąja knyga „Katė, kurios reikėjo“. Australų angliakalbių aplinkoje kurianti rašytoja sako dar niekada gyvenime nesijautusi taip arti Lietuvos. „Nėra dienos, kad nekalbėčiau ir nerašyčiau lietuviškai. Kaip galėčiau nutolti? Aš kaip tik artėju, sužinau vis daugiau, suvokiu vis giliau, žvelgiu į savo Tėvynę ir iš šalies, ir iš vidaus. Rašytojai neemigruoja, rašytojai reziduoja ten, kur yra palankios sąlygos kurti“, - neabejoja kūrėja. -

Vilniaus paveikslų galerijoje veikia paroda „Paryžiaus mokyklos dailininkai iš Baltarusijos“. Joje pristatomi keturiolikos XX amžiaus pradžios Paryžiaus mokyklos menininkų, gimusių Baltarusijoje ir tapusių pasaulinėmis garsenybėmis, darbai. 69 tapybos, grafikos kūriniai ir skulptūros išsitenka penkiose Vilniaus paveikslų galerijos salėse. Parodos kuratoriaus Uladzimiro Ščisno teigimu, Vilniuje rodoma Paryžiaus mokyklos kolekcija dabar yra didžiausia Vidurio ir Rytų Europoje.

ELTA

MALONI ŽINUTĖ

Dailininko Vytauto Kazimiero Jonyno mozaikų (8'x4') modeliai, (mozaikas meninkas sukūrė Šiluvos Marijos koplyčiai – Our Lady of Šiluva Chapel - esančiai Nacionalinėje Nekalto Prasidėjimo šventykloje-bazilikoje, Vašingtone) jo dukterėčios dail. Rimgailės Zotovienės pastangomis, šių metų rugpjūčio mėnesį buvo perkelti į dailininko Vytauto Kazimiero Jonyno memorialinį muziejų Druskininkuose.

Dirvos inf.

CALIFORNIJOS KELIAIS

Dosnus likimas lėmė, kad atvykau iš Lietuvos viešnagei pas bičiulius į JAV, Californiją.

Čia turėjau puikią galimybę pakeliauti.

Įsibėgėjus vasarai, baigiantis birželiui susidėjome mantą ir leidomės į trijų dienų kelionę Californijos keliais.

Californija – JAV valstija vakarinėje Ramiojo vandenyno pakrantėje. Nuostabi šios valstijos vakarinė pakrantė traukia turistus iš viso pasaulio. Californija yra turtingiausia ir tankiausiai apgyvendinta iš visų šalies valstijų. Jos pavadinimas parinktas iš Garsijos Rodrigeso de Montalvo romano „Espladiano nuotykių“. Taip romane vadinama rojaus sala. Californija dar vadinama „Auksine valstija“. Tik kyla klausimas, ar todėl, kad senovėje čia buvo randama aukso, ar dėl saulės auksu išdabintų gamtos peizažų...

Išvykome iš Burlingame, CA, esančio San Francisco pusiasalyje, ir leidomės į pietus, link Los Angeles, CA.

Pirmiausia įsukome į 280-ąją valstybinį greitkelią. Jis vedė per vaizdingą San Francisco pusiasalį. Pravažiovome spindinčius Crystal Springs tvenkinius. Lėkėme pro medžiais ir krūmais apaugusius kalnus bei kalvas.

Pasiekėme 101-ąjį greitkelią – vieną seniausių ir ilgiausių Kalifornijoje. Pavažiavę atkarpėlę, įsukome į 152-ąją valstijos greitkelią, kuris vedė į rytus.

Važiovome pro Gilroy, CA miestą, vadinamą pasaulio česnakų sostine. Aplink miestą matėme daugybę ūkių, kur auginami česnakai, grybai,

braškės, avokadai ir kita. Gilroy miestas turi didelį česnakų perdirbimo fabriką. Kasmet čia vyksta „Gilroy Garlic Festival“ (Gilrojaus česnakų festivalis). Jo metu siūloma paskanauti įvairių maisto produktų su česnakais, įskaitant ir ledus.

Pravažiavus Gilroy, dar ilgą laiką jautėme česnakų kvapą.

Keliaudami toliau grožėjomės ant kalvelių augančiais žaliais Kalifornijos ažuoliukais. Jie pavieniui išsibarstę auksinės žolės fone malonino akį.

Pamažu kilome į kalnus. Pravažiovome „San Luis“ vandens rezervuarą. Vanduo, dėka sausros, buvo gerokai nuslūgęs.

Važiuojant tolumoje matėsi balti vėjo malūnai.

Gera stebėti, kaip nekenkdamas gamtai, žmogus išnaudoja gamtos jėgą ir turtus.

Lėtai leidomės žemyn...

Privažiavę 5-ąjį greitkelią pasukome juo į pietus. Šis valstybinis greitkelis yra vienas iš didžiausių ir pagrindinių, kuris jungia šiaurinę ir pietinę Kaliforniją ir driekiasi per jos centrą. Juo leidomės tiesiai į Los Angelę.

Kelis šimtus mylių važiovome šalia didžiojo Kalifornijos slėnio, Imperial Valley. Čia puikiai vystomas žemės ūkis. Pralėkėme daržovių, uogų laukus. Gėrėjomės citrusų sodais, vyšnynais, puikiais vynuogynais. Geros sąlygos žemės ūkiui vystyti leidžia čia surinkti gausų derlių. Saulėta ir šilta ištisus metus, tačiau drėgmės visada trūksta. Gelbsti dirbtinis drėkinimas išvedžiotais kanalais. Vanduo į juos teka iš kalnų ir upių.

Toliau pakelėse matėme

didžiules karvides.

Vėliau pravažiovome „Harris Ranch“ restoraną, kur patiekiami patiekalai iš vietinio ūkio galvijų mėsos. Šalia restorano – mėsos parduotuvė. „Ranch“ turi privatų aerodromą, kur žmonės atskrenda lėktuvais nusipirkti šviežios mėsos iš ūkio parduotuvės ir paskanauti restorano patiekalų.

Važiuojant pro Bakersfield, CA miesto apylinkes pakelėse matėme naftos pompas, kurios priminė gandrus. Šiose vietovėse randama nemažai naftos.

Vėl pasiekėme kalnus... Iš abiejų kelio pusių pastebėjome gigantiškus vamzdžius, kurie kilo į kalnus. Jais pumpuojamas vanduo į Los Angeles. Vanduo kanalais atiteka iš Sacramento upės.

Kilome aukštn į aukštn į kalnus. Augmenija vis keitėsi. Žavėjo miškais apaugę plotai. Pravažiovome neapsakomo grožio ežerą, telkšantį aukštybėse.

Pervaziavę kalnus pasiekėme Valencijos miestą, kur apsistojome „Best Western“ viešbutyje. Vėliau aplankėme draugus kalnų papėdėje, La Crescenta, CA.

Sekančią dieną leidomės toliau į Los Angeles.

LA – angelų miestas. Jis didžiausias Kalifornijoje ir antras pagal dydį JAV, po New Yorko. LA pasižymi perpildytomis gatvėmis, multikultūra, dideliu oro užterštumu (smogai). Čia gausi lietuvių bendruomenė. Angelų mieste aplankėme lietuvių parapijos bažnytelę, kur pamaldos vyksta lietuviškai. Netoliese esančioje parduotuvėje nusipirkome lietuviškos duonos.

LA apsilankėme Griffith parke. Apžiūrėjome observatoriją. Nuo kalno tolumoje matėsi garsusis užrašas

„Hollywood“.

Pervaziavime ir patį Hollywoodą. Tai LA rajonas. Jis žymus kaip kino studijų ir žvaigždžių centras. Vaikštinėjome Hollywoodo šlovės alėja. Anglies spalvos grindinyje švytėjo daugybė rausvų penkiakampių žvaigždžių. Žvaigždės simbolizuoja pasiekimus pramogų pasaulyje. Žvaigždėse įamžinti įvairių aktorių, režisierių, grupių vardai. Didelio įspūdžio šis rajonas nepaliko, aplink matėme daug netvarkos.

Palikę tą didįjį metropolį – LA, 101-tuoju keliu patraukėme atgal į šiaurę, link San Francisko. Lėtai riedėjome 101-uju greitkelio. Mašinų galybė, kamščiai... Lengviau atsikvėpėme, kai ištrūkome iš to chaoso ir kelias pralaisvėjo. Atsivėrė nuostabūs Ramiojo vandenyno pakrantės vaizdai.

Važiovome pro mažus kurortinius miestelius, kurie po LA buvo tikra atgaiva.

Pagaliau pasiekėme ir žymųjį 1-ąjį Californijos kelią, einantį palei Ramiojo vandenyno pakrantę. Apsistojome pailsėti Morro Bay, CA miestelyje, „Best Western“ viešbutyje. Tai gražus kurortinis miestas, turintis savo dvasią. Jis turi uostą, čia klesti žvejyba. Miesto išžymybė yra Morro Rock. Tai 23 milijonų metų senumo užgesęs ugnikalnis, pūpsantis Ramiojo vandenyno pakrantėje.

Mieste daug užėigų, kur galima paragauti šviežios žuvies. Vienoje jų apsilankėme. Vakarieniaudami pro langą stebėjome už Morro Rock besileidžiančią saulę, vandenyje šokinėjančias žuvis. Vaizdas pakerėjo savo grožiu.

Ryte pailsėję keliavome toliau 1-uju keliu, vandenyno pakrante. Privažiovome didžiųjų dramblinių ruonių buveinę – nuostabią vietelę. Tai valstybinis pajūrio parkas. Stebėjome pakrantėje besivartančius ruonius. Dauguma jų tingiai gulėjo ant kranto ir tik retkarčiais teikdavosi apsiversti. Kartais prabildavo keisčiausiais garsais. Jaunesnieji ruoniukai buvo šiek tiek judresni ir šnekesni. Vandenyje meiliai bendravo ruonių porėlė... Smagu stebėti tuos lėtus storulius.

Aplankę ruonius keliavome toliau į šiaurę įspūdinguoju pakrantės keliu. Besikeičiantys nuostabūs vaizdai gniaužė kvapą. Kelias linksmi vinguriavo kalnuota pakrante... vienoje pusėje – Ramusis vandenynas, su į

vienišus akmenis atsimušančiomis putojančiomis bangomis, iš kitos – kalnų virtinė su įvairia augmenija.

Privažiavę nuorodą pasukome į Monterey miestą. Kelias vedė į girią, kur atsivėrė miestas. Tai pirmasis ir mažiausias Californijos miestas, kuris žymus sena ispanų kolonijine architektūra, garsiu akvariumu, eukaliptų augmenija. Miestas įsikūręs pietinėje Monterey įlankos dalyje, ramiojo vandenyno pakrantėje. Labiausiai lankytina vieta mieste yra Monterey įlankos akvariumas, kurį turėjome galimybę pamatyti. Akvariumas įkurtas 1984 metais konservų fabriko vietoje. Kadangi sardinių žvejyba buvo išardytas. Kasmet čia apsilanko arti 2 milijonų žmonių. Akvariumą jungia keletas pastatų. Jis talpina tūkstančius augalų ir gyvūnų, daugiau kaip 600 rūšių. Akvariumas naudoja vandenyno vandenį, kuris vamzdžiais siurbiamas iš Monterey įlankos.

Sunku aprašyti visą akvariumo grožį, reikia pamatyti. Įspūdinga augmenijos ir gyvūnijos įvairovė, spalvų gama... Galima čia stebėti Californijos pakrantės jūros gyvenimą. Verta pamatyti Californijos milžiną Kelp, rajožuves, medūzas, jūros ūdras, gelsvauodegius tunus, jūrų arkliukus, kalmarus, aštuonkojus, pingvinus ir t.t. Žavi įvairiaspalviai koralai, dumbliai.

Monterey akvariumo darbuotojai atlieka mokslinius tyrinėjimus. Tyrinėjami didieji baltieji rykliai, jūrinės ūdros, Ramiojo vandenyno tunai ir kiti gyviai. Čia rūpinamasi ir krante gyvenančiais paukščiais. Tai didžiausias ir įspūdingiausias akvariumas JAV.

Išsukę iš Monterey toliau važiovome pakrante. Palei Watsonville, CA miestą pravažiovome laukus, kur auginamos braškės, šilauogės, artišokai ir kitos kultūros.

Nuostabiąją Californijos vakarinę pakrantę palikome, įsukdami į 17-ąjį kelią. Po to sekė 280-asis greitkelis. Neužilgo pasiekėme ir Burlingame, CA.

Sugrįžus Lietuvon, rudėnėjant vis atgyja šilti, saulėti Californijos vaizdai ir Vytauto Kernagio dainos žodžiai: „Tai burnoje ištirpsta žodis – Californija... O Californijoje saulėtas dangus...“

Vilija Leviniene

Kabamasis „Aukso vartų tiltas“ Californijoje, JAV, jungiantis San Francisko miestą ir Merino apygardą.

Housekeeper: 4-5 days/wk (m-f); 8am-2pm honest, responsible, mature woman to do cleaning and laundry for family of 5; non smoker; must have car; near chagrin/271; references. Call Laura: 216-332-7228-

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 25 d., šeštadienį, nuo 6 v. v. iki 10 v. v. - Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje vyks trečiasis metinis „Clam bake“ ir ketvirtoji metinė Rudens Loterija.
Rengia Šv. Kazimiero parapija

EURAS – IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS

Lietuva vėl yra prie naujos valiutos slenksčio. Sakome „vėl“, nes nuo Nepriklausomybės atstatymo 1990 metų kovo 11-tąją tai jau bus ketvirtai pinigai. Pirmaisiais mūsų laisvės metais Lietuvoje dar buvo naudojami keleriopai nuvertėję sovietiniai rubliai. Juos pakeitė 1991 metų rugpjūčio 5 dieną įvesti bendrieji talonai, labiau panašūs į žaislinius popierėlius su žvėrelių paveikslukais, o ne į tikrus pinigus. Juos žmonės netruko pavadinti „vagnorkėmis“ pagal tuometinio Lietuvos premjero Gedimino Vagnoriaus pavardę. Tada ką nors perkant ir mokant sovietiniais rubliais reikėjo sumokėti tiek pat ir talonų, o nuo 1992 m. spalio 1 d. jie buvo paskelbti vienintele teisėta mokėjimo priemone Lietuvoje. Tokiu būdu Lietuva galutinai išėjo iš rublio zonos. Pagaliau 1993 metų birželio 25 dieną į apyvartą sugrįžo litai. Jie nudžiugino Lietuvos gyventojus po 52 metų pertraukos, kai, sovietams okupavus Lietuvą 1940-ųjų vasarą, buvo sustabdyta jų cirkuliacija.

Grįžusiais litais gavome džiaugtis 21 metus. Nuo 2015 m. sausio 1 d. nacionalinę Lietuvos valiutą litą pakeis euras kursu 3,4528 litų už vieną eurą. ES politinės institucijos jau priėmė visus įmanomus formalius sprendimus, atveriančius duris eurui Lietuvoje. Kad ir ką bekalbėtų skeptikai, tai yra pozityvus variklis šalies ekonomikai. „Turime didžiutis, nes Lietuva nuėjo ilgą kelią ir atliko visus namų darbus, euro įsivedimui taikomus kriterijus atitikome su kaupu, – sako naujasis Europarlamento narys Antanas Guoga. – Dabar drąsiai galime sakyti – būti euro zonoje, stiprioje finansinėje sąjungoje, esame verti. Lietuva veiks stabilios, patikimos valiutos šalių klube.“

Tačiau euro įsivedimas yra ir iššūkis. Visų pirma kalbant apie darbdavius, kurie turės perskaičiuoti atlyginimus ir padaryti tai sąžiningai darbuo-

tojų atžvilgiu. Kitas iššūkis laukia verslo ir valstybės, tinkamai pasirengti pereinamajam laikotarpiui, sąžiningai perskaičiuoti kainas, dirbtinai jų nekelti ir, žinoma, tinkamai informuoti žmones. Aišku, iššūkis bus ir patiems žmonėms – išmokyti priimti pokyčius.

Buvęs Estijos premjeras, dabar jau Europos Parlamento narys Andrusas Ansipas atvirai

Lietuvos banko valdyba patvirtino 2015 metų laidos lietuviškų eurų monetų etalonus, pagal kuriuos bus gaminamos lietuviškos apyvartinės eurų monetos.

pasakojo, kaip priešiškausi nusiėmusios, veikiausiai Rusijos finansuojamos, populistų grupės ragino žmones keisti kronas į rublius dar prieš įvedant eurą. Deja, tokiu būdu nukentėjo iš tiesų daug žmonių, nes iškeistoji valiuta nuvertėjo trigubai ir populistų bei priešiškos kaimyninės šalies suvedžioti žmonės prarado lėšų. Latvijoje išrinktas europarlamentaras Valdis Dombrovskis taip pat dalijosi patirtimi, kaip euras prisidėjo prie jo šalies finansų stabilumo ir ekonominio augimo. Tai svarbu mažai ekonomikai ir rimtas signalas užsienio investuotojams. Turime suprasti, kad klestinčios kaimynės didina viso Baltijos regiono patrauklumą investuotojams, tampame patikimesni ir patys galime dalyvauti formuojant pinigų politiką. Latvija ir Estija nuoširdžiai linki Lietuvai klestėti, o mes galime pasimokyti iš jų nesenos patirties įsivedant eurą.

„Negalima nutylėti, – sako europarlamentaras Antanas Guoga, – kad populistai, net atstovaujantys valdančiųjų partijų koalicijai, toliau bando gąsdinti gyven-

tojus ir šmeižti šalį. Europos Parlamente Lietuvą viešai trypusiam Rolandui Paksui, kuris buvo pagrįstai nušalintas iš prezidento posto, matyt, naudinga, kad Lietuvai, jos žmonėms būtų sunkiau. Naudinga gąsdinti žmones, išlaikyti įtampą, baimę, neskatinti priimti savarankiškų sprendimų, kurstyti priešpriešą. Paklauskime euroskeptikų:

kiek žmonių jie įkvėpė pradėti verslą Lietuvoje, ar pasiūlė palankius įstatymus, kaip padėjo sumažinti biurokratinį trukdžių? Į šiuos klausimus vien tik neigiami atsakymai.“

Kaip sako Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Sigitas Leonavičius, euro įvedimas – svarbus politinis žingsnis, atnešiantis daugiau nei tik ekonominę naudą. Jau turime Slovėnijos, Estijos ir Latvijos pavyzdžius, bendraujame su tenykščiais verslininkais. Tikimės, kad iš euro išlošime daugiau nei pralošime. Artėjant euro įvedimui turime įvertinti tai, ką mums davė dešimtmetis Europos Sąjungoje. Svarbiausia, kas pasiekta – pakeitėme ir išplėtėme eksporto kryptis. Mūsų prekės vis daugiau keliauja nebe į rytų šalis (ypač po Rusijos kurstomų neramumų Ukrainoje), bet į Vakarų valstybes. Daugelio senųjų ES narių verslininkai mus jau priima kaip partnerius, o mūsų verslininkai sugebėjo pasinaudoti atsivėrusiomis galimybėmis. Jos dar pagerės atėjus eurui.

Sigitas Krivickas

BRANGIAM DRAUGUI

A.† A.

JUOZUI RAIBIUI

Išėjus į amžinybę, reiškiame nuoširdžią užuojautą sūnui LINUI, marčiai MADELINE, anūkei LENAI ir Jų giminėms.

Mes liūdime kartu su Jumis.

*Eglė Arienė
Janina Čekanauskienė
Birutė Gricienė*

„DIRVAI“ AUKOJO:

M.Gureckas,
Long Beach, CA.....835
D.Januta, Oakland, CA.....150
Anoniminis, Rex, PA.....100
A.a. Juozo Raibio atminimui
A.Raulinaitienė,
Burbank, CA100
J.Sabaliauskas,
Rocky River, OH.....100
P.Švarcas, Oceanside, CA100
G.Indreika, Chicago, IL35
S.Abraitis, Garrettsville, OH..30
V.Leger, N.Olmsted, OH.....20
J.Savaitis, York, PA.....17

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

nas iš svarbesnių Jungtinių Amerikos Valstijų simbolių, su kuriuo susieta Padėkos dienos ir kalakuto tradicijos. Pasistiprinę jūros gėrybių patiekalais ir pasidarę keletą nuotraukų, jaunuoliai nesunkiai atriedėjo iki Sagamore tilto, o tada - jau iki galutinės stotelės Hyannis, iš kur į Nantucket salą kartu su dviračiais persikėlė greituoju keleiviniu keltu.

Pasiekus galutinį kelionės tikslą saloje visus labai maloniai ir netikėtai nustebino šiltas naujosios JAV LB Nantucket apylinkės lietuvių priėmimas (vadovaujamas pirmininkės Ingos Puodžiukynienės) su lietuviškomis vėliavomis, lietuviška duona ir kita tautine atributika. Susirinkusieji fotografavosi, dalinosi kelionės įspūdžiais, įveikiant 120 kilometrų atstumą, ir pradėjo galvoti apie ateityje teksiančius iššūkius.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie prisidėjo, įgyvendinant dviračių kelionę „Baltijos kelias“: dalyviams Gintarui Bernikui, Alvydui Ašinskui ir Sauliui Viz iš salos bei Sauliui Žiukui iš „žemės“. Taip pat Tadiui Vismanui ir Andriui Šiškai, kurie prisidėjo prie kelionės logistikos. O svarbiausia – visiems, kurie palaikė, išlydėjo ir šiltai pasitiko.

Juozas Kazlauskas, JAV LB Krašto valdybos išdininkas

Pasiekus galutinį kelionės tikslą, saloje visus maloniai nustebino šiltas naujosios JAV LB Nantucket apylinkės lietuvių priėmimas (vadovaujamas pirmininkės Ingos Puodžiukynienės) su lietuviškomis vėliavomis, lietuviška duona ir kita tautine atributika.

Į Vilnių grįžo pasaulio vyrų krepšinio čempionate Ispanijoje ketvirtąją vietą užėmusi Lietuvos rinktinė. Sostinės Rotušės aikštėje rugsėjo 15 d. vakarą surengtos iškilmingos krepšininkų sutiktuvės.

EUROPOS KREPŠINIO ČEMPIONATAS
2015 METAIS VYKS KETURIOSE ŠALYSE

2015 metų Europos krepšinio čempionato finalo etapas vyks Prancūzijoje. „FIBA-Europe“ savo paskyroje „Twitter“ ir oficialioje svetainėje parašė, kad grupių varžybos vyks Kroatijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir Latvijoje, o finalo etapas - Lilyje (Prancūzija). Ankščiau 2015 metų Senojo žemyno pirmenybių šeimininke buvo išrinkta Ukraina.

Bet dėl nestabilios politinės ir karinės padėties šioje šalyje „FIBA-Europe“ nutarė perkelti turnyrą į kitą valstybę, tačiau priminė, kad Ukraina išlaiko pirmumo teisę surengti kitą (artimiausią) Europos čempionatą 2017 metais. Paraiškas

rengti čempionatą taip buvo pateikusi Suomija, Lenkija, Turkija ir Izraelis.

2015 metų Europos čempionate dalyvaus 24 komandos, tarp jų ir Lietuva, kuri 2013 metais Slovėnijoje tapo vicečempione. Prancūzijos krepšininkai namuose gins nugalėtojų vardus.

Turnyras prasidės rugsėjo 4 dieną ir tęsis iki rugsėjo 20-os.

Pirmo etapo rungtynės vyks Monpeljė (Prancūzija), Rygoje (Latvija), Zagrebe (Kroatija) ir Berlyne (Vokietija). Lilio arena galės talpinti net 27 tūkst. žiūrovų.

„Tai svarbus Europos krepšinio istorijos momentas. Mes balsavome ne tik už kitais

metais vyksiančio turnyro šeimininkus, bet ir už naują koncepciją su keturiomis varžybų šeiminkėmis“, - sprendimą priimtą neeiliniame posėdyje Madride komentavo „FIBA-Europe“ prezidentas turkas Turgay Demirelis.

2015 metų Europos krepšinio čempionato dalyvių sąrašas: Prancūzija, Lietuva, Ispanija, Kroatija, Slovėnija, Turkija, Serbija, Graikija, Suomija, Ukraina, Estija, Belgija, Bosnija ir Hercegovina, Čekija, Gruzija, Italija, Islandija, Izraelis, Latvija, Lenkija, Makedonija, Olandija, Rusija ir Vokietija.

LRT

JAV KREPŠININKAI
APGYNĖ PASAULIO
ČEMPIONŲ TITULĄ

Madridas, rugsėjo 14 d. (ELTA). JAV vyrų krepšinio rinktinė apgynė pasaulio čempionės titulą. Ispanijoje vykusių planetos pirmenybių finale amerikiečiai 129:92 (35:21, 32:20, 38:26, 24:25) nugalėjo Serbijos krepšininkus.

JAV rinktinė pasaulio čempione tapo penktąjį kartą. Ji šiose varžybose taip pat triumfavo 1954, 1986, 1994 ir 2010 metais.

LIETUVA PRISIJUNGĖ PRIE KONVENCIJOS
PRIEŠ APGAVYSTES SPORTE

Lietuva kartu su kitomis Europos Tarybos (ET) valstybėmis ratifikavo konvenciją prieš manipuliacijas sporto varžybų rezultatais, pranešė Vidaus reikalų ministerija. Dokumentas pasirašytas Šveicarijoje, Maglingene vykusioje 13-oje ET ministrų, atsakingų už sportą, konferencijoje.

„Konvencijoje apibrėžti veiklos standartai ir bendradarbiavimo mechanizmai bus esminiai formuojant nacionalinę kovos su manipuliacijomis sporto varžybomis strategiją“, – teigia tarptautinį dokumentą Lietuvos vardu pasirašęs viceministras Elvinas Jankevičius.

gos institucijų bendradarbiavimui, atsakomybės ir sankcijų numatymui.

Dokumente pateikiami ir manipuliacijų sporto varžybų rezultatais, lažybų iš sporto, nelegalių lažybų iš sporto, įtartinų lažybų iš sporto apibrėžimai, kurie suvienodina sutartų varžybų reiškinio supratimą ir vertinimą.

Prie konvencijos gali prisijungti tiek Europos valstybės, tiek ir valstybės už Europos ribų - prie jos prisijungusioms valstybėms numatoma pareiga sukurti struktūrą, kuri rinktų ir analizuotų informaciją bei koordinuotų kovos su manipuliacijomis sporto varžybų rezultatais veiksmus, bendradarbiautų su analogiškais nacionalinėmis platformomis kitose valstybėse.

Konvencijos rengime dalyvavo 42 valstybių atstovai iš ET narių ir stebėtojų. LRT

Konvencijoje didžiausias dėmesys skiriamas tarptautinio bendradarbiavimo ir prevencijos priemonėms, rizikos įvertinimui ir valdymui, keitimuisi informacija, asmens duomenų apsaugai, teisėsau-

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Now serving Lithuanians, including former Tiespa Members!

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
LatvianClevelandCU.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

LAPKRIČIO 1 D.

- Sparčiai artėja lapkričio 1-oji. – diena kada įvyks „Dirvos“ loterijos traukimas ir paašikės trys laimingieji asmenys, loterijos laimėtojai.
- Mūsų ankstyvesniusius pranešimus teko sušvelninti, nes per paskutinius du mėnesius, mūsų skaitytojai ir rėmėjai į mūsų kvietimą įsigyti loterijos bilietus ir paremti „Dirvą“ aukomis, atsiliepė su malonumu ir šiltai. Dėkojame visiems už paramą ir reikalo supratimą.
- Šiais metais mūsų tikslas yra ne tik pasiekti, bet ir pranokti 2013 „Dirvos“ loterijos rezultatus, kuriuos sudaro loterijos bilietų pirkimas ir „Dirvai“ reikalingos aukos. Kviečiame visus, kurie dar neįsigijo loterijos bilietų, tai nedelsiant padaryti. Tai bus gražus įrodymas, kad „Dirvą“ remiate, ja tikite ir tikrai norite, kad ji savo užsibrėžtą tikslą pasiektų.
- „Vilties“ draugijos valdyba

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.